

insemnări

politice-economice-culturale-edilitare

Publicație săptămânală

Redactor: D. IORGA

Redacția și Administrația :

Str. G-L LAHOVARI Nr. 28 — BUCUREȘTI

ABONAMENTE:

Autorități, instituții și întreprinderi
comerciale și industriale lei 1000 anual
particulari " 250 "

AGITAȚIILE

Afirmăm și noi, întocmai ca și cercurile oficiale, că în țară este liniște. Tărănimăa își poartă de mult plugurile pe ogoare; muncitorul are o fărîmă de nădejde că nu este pândit de somaj; meșteșugarul este zorit de imensele șantiere ce le-a deschis campania de construcții; producătorul ostenește pentru a se acomoda ritmului consumației interne. În sfârșit, funcționarul dacă n'a simțit o nouă curbă la salar, n'are niciun motiv de nemulțumire, atîta timp cît primește leafa la vreme.

De sigur, în afară de categoriile acestea sociale, singurele care au dreptul, după rosturile lor, la stima unanimă, mai există o categorie: politicianii. Această — da, este frământată și încă într'un grad nebănuț, fie pentru a-și păstra privilegiile, fie pentru a-și crea altele. Dar frământarea politicianilor nu atinge organismul național. De aceia, mai putem privi în voie svârcoirile lor, ca un spectacol obișnuit, de care, se vede, nu putem fi lipsiți.

Alături de această liniște a început însă un soi de agitații, a căror consecință nu poate fi încă prevăzută, pentru că nu este vorba de curente care irup violent și pot fi stinse repede, în aprobarea unanimă a opiniei publice, ci de agitații subterane, de diabolică tactică, de pe urma celei mai abile propagande care a fost inaugurată.

Există în țară o mișcare naționalistă, al cărui început uu se leagă de fascism, nici de hitlerism și ai cărei promotori au dat pagini nemuritoare culturii românești. Această mișcare a acționat la lumina zilei și cu mijloace legale. Lângă ea, evident, s'a așezat un curent extremist, cu metode quasiteroriste, care, cu totul nepolitizate structuri noastre mintale și în afară de realitățile actuale ale vieții de Stat românească, este bine observată; iar excesele regretabile sau criminale, au fost reprimare ca o datorie de conștiință în fața rățăcirilor. Extremismul de dreapta, deci, pentru orice minte care gîndește nu poate alarma.

Folosind existența și manifestările acestui extremism, există însă o altă pacoste morbidă: comunismul, care îmbracă haina democratismului, a antifascismului și a antihitlerismului, după împrejurări. În solda lui stau organe de presă, stau organizații compacte, stau personalități iluzionate de ideologii umanitariste. Totul se mișcă în ordine, după un plan bine chibzuit și ținută este de a zdrobi naționalismul constructiv, ca unicul și redutabilul său dușman.

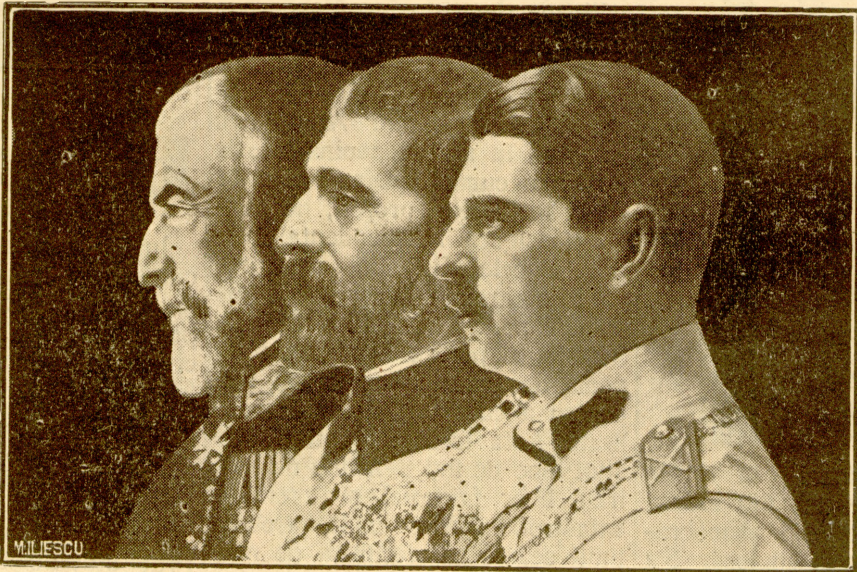
Mistificînd opinia publică, aducînd în lăoială în suflute, falsificînd adevărul, acțiunea aceasta nu pierde nicio ocazie de a servi scopul final: recrudescența comunismului. Pentru faptul zilei arată o conjunctură favorabilă pentru zelul moscovit și oportunitățile politice îi furnizează teren de activitate neîngrădit, ofensivă acestei moliime progresează pas cu pas.

Orice atac la adresa Italiei: orice reclamă făcută succesorilor „frontului popular” din Franța; orice tăcere asupra nenorocirilor care s'au abătut asupra Spaniei; orice denunțare de corupție hitleristă cu publicitate desmățată, nu trebuiesc luate altfel decît ceiace sunt în realitate: propagandă pentru comunism. Și roadele acestei propagande se văd și se simt în febra care a cuprins comunismul din țară și îl încurajează la agitații.

Dacă suntem contra extremismului de dreapta și cerem exterminarea lui, în niciun caz nu-l uităm pe cel de stînga. Cerem reprimarea agitațiilor și demascarea propagandei fălarnice ce se face pentru acoperirea și triumful lui.

Nu trebuie organele în drept să caute prea mult și prea departe. Pericolul se ascunde în fălărnicia cu care suntem păziți pentru a nu da credit și teren naționalismului. Aci este peridia și pericolul.

Iustus



Marea Sărbătoare: 10 MAI

Ziua de 10 Mai însemnă altădată scuturarea de jugul străin și proclamarea Regatului. În această zi, generațiile înaintașe au trăit evocarea eforturilor inițiale și au mîngăiat visul secular al României-Mari. Reîntregirea a venit. 10 Mai înregistrează astăzi și sărbătorirea ei.

Dar trebuie să ne întoarcem mîntea la paginile istoriei noastre, pentru că 10 Mai să trăiască în noi cu forța realizărilor. În același timp, trebuie să ne ridicăm peste puterea de înțelegere obișnuită, căci

izbânzile națiilor isvorăsc numai din unitatea de gîndire, de simțire și de voință. Această unitate, este însă reprezentată, în ultima ei expresie, prin ideea monarhică, și ziua de 10 Mai ne-o probează mai mult de cît oricare alta. De aceia, cu toată mîndria ce ne-o atribuim de a fi ajuns la fructul eforturilor noastre, nu trebuie să uităm că destoinicia, bărbăția și voința noastră, ca și în timpuri de glorie voevodale, au fost crescute și ofelite numai prin grija necurmată a Dinastiei, care și-a

asumat răspunderea în tot ce privește viața și idealul acestui popor.

10 Mai, este, așa dar, sărbătoarea națiunii, care, alături de manifestarea orgolioasei încrederi în noi și în viitorul nostru, închină Dinastiei legate indestructibil de destinul românesc în linia continuității Sale creatoare și istorice, simțămîntul nostru de grațitudine. Strigăm din toată inima: Trăiască Regele! Trăiască Dinastia Română! Trăiască România!

„INSEMNAȚII”

VIATA POLITICA



Ministrul Internelelor a avut de suportat în ultimile săptămîni foarte susținute atacuri, toate pentru a-l scoate din cabinet, în credința că odată debarcat d. Inculeț, soarta guvernului Tătărescu este pecetluită.

Se știe astăzi cu precizie că stîlpul guvernului este ministrul internelelor. Darul lui de persuasiune este suveran și în fața lui cade chiar cel al șefului guvernului. Lumea se întreabă, cu drept cuvînt, dacă d. Inculeț este într'adevăr cel mai deștept om din partid. Dar chestia asta rămîne să fie rezolvată. Destul că ministrul internelelor a învins și a asigurat continuarea guvernării. Ce importă dacă captivăază și dacă știe să danseze exotic și pitoresc?



Ofensiva d-lui Victor Iamandi n'a surprins pe nimeni. Ministru de Stat (în repaus) ar vrea să fie altceva mai

lucrativ decît titularul propagandei fără departament și fără buget. Apoi are marota democratismului pur, ca un adevărat fiu politic al Iașului.

Așa se explica esirea democratică, pelerinagiile p i o a s e.

Toate aceste erau avertismente pentru d. Tătărescu și aveau aerul că avantajează pe d. Dinu Brătianu.

Din nenorocire pentru d. Iamandi, șeful partidului este angajat definitiv în reîntregirea partidului cu d. Gh. Brătianu și partizanii săi. Pentru d. Iamandi, orice, dar reîntregire — nu. Și ofensiva s'a domolit, d. Iamandi trecînd iar în lagărul d-lui Tătărescu, cu pierderea iluziei că l-ar mai putea debarca pe d. Inculeț. Auzim că acum se mulțumește cu miuisterul muncii, în eventuala remaniere de pe urma plecării d-lui Al. Lapedatu.



Atacat direct de către ministrul propagandei, d. Alex. Vaida-Voevod a primit provocarea și i-a răspuns cava-

lerește, chiar la Iași. Răspunsul d-lui Vaida n'a fost atît de drastic pe cît ne așteptam, dar a fost de o mare franchețe. Oul s'a arătat așa cum este: sincer, deschis și plin de impresiionant entuziasm.

Lovitura ce i-a dat-o d. Iamandi, desigur dintr'o comandă superioară pe care n'avem nevoie s'o suspectăm pentru că-i cunoaștem sursa, a avut de rezultat creșterea acțiunilor politice ale „Frontului Românesc”. Se vorbește de o

înțelegere Vaida-Mironescu, pentru un guvern de concentrare sub președenția d-lui Gh. Mironescu. Și formula este demnă de toată atenția.



Cercurile politice au vorbit de o colaborare de guvern Tătărescu-Iunian. Lucrul nu trebuie să mire, căci între pro-

gramul liberal și radical nu sunt desoebiri principiale. Cel mult de... metodă. Al doilea fapt: și d. Iunian și unii membri ai guvernului sunt foarte bine văzuți de forurile superioare.

Dacă combinația a căzut și faptul acesta trebuie pus numai pe seama împărțirii mandatelor. Și, Doamne, ce puține și ce insignifiante portofolii de dat are d. Inculeț!

În orice caz d. Gr. Iunian este unul dintre șefii politici care ar intra în orice combinație de guvern, afară de una de dreapta pură și afară de una național-țăărănească, care nu i-ar putea da, prin sacrificarea ambiției d-lui Iuliu Maniu, decît un singur portofoliu și foarte puține mandate parlamentare.

Ceiace-l avantajează pe d. Gr. Iunian, este lipsa personalităților din partidul său, acțiunea politică nefiindu-i stînjenită de proprii săi partizani.

Greve studentești

Voind să manifesteze solidaritatea cu cei ce se găsesc opriți la dispoziția justiției pentru incidentele dela Tg. Mureș conducătorii studenției din București au declarat o grevă studentească de simpatie pentru o durată limitată. Autoritatea universitară, dela sine înțeles, n'a putut primi această manifestare și atunci cînd promotorii grevei au vrut să-i asigure reușita și să obțină un succes de solidaritate, a intervenit autoritatea represivă, provocându-se incidente.

Acestea sunt faptele în toată lumina lor. Fiind vorba de dezordini universitare care ating prestigiul țării și duc la excese păgubitoare pentru liniștea sufletească a tineretului universitar, examinarea conflictului și scoaterea învățămîntelor necesare nu pot fi neglijate.

Înainte de toate, principial, greva nu poate fi admisă nici în câmpul muncii particulare și nu poate fi admisă nici acolo unde munca ar sili Statul patron la concesi și la satisfacerea anumitor revendicări. Greva lovește ordinea de Stat, economia națională și avutul particularilor. Nimeni nu are dreptul la aceasta.

În materie de învățămînt însă, considerat ca o binefacere la care aspiră tineretul, greva profesorilor sau a celor ce învață și studiază este o aberație. Este imorală și profund reprobabilă. Ea s'ar putea totuși scuza dacă ar fi vorba de o cauză națională și de nedreptăți ce lovesc viitorul tineretului, ca niște probleme mari ce disconsideră vederi și interese personale.

Greva de astăzi a studenției bucureștene nu întrunește aceste condiții. Fiind declarată pentru o cauză ce nu este de ordin general, ea acuză o anumită vedere și are, oarecum, un sens politic, date fiind împrejurările care au dus la intervenția justiției în cazul dela Tg. Mureș. Acei cari au inițiat-o au făcut o mare greșală și acei cari vor să solidarizeze întreg tineretul în efectele ei, sunt vinovați.

Dar și acei cari au ajuns la represiunea cu pompele de apă și la buscularea studenților, sunt egal vinovați. Cum s'au sculat studenții cu noaptea în cap și au ocupat teren înaintea Universității, se puteau scula și ei, aplicînd măsuri civilizate de ordine și evitînd incidentele regretabile.

În rezumat, se impune o reglementare a funcționării societăților studentești, pentruca în fruntea lor să nu mai stea niciun element turbulent, în contact cu mișcările politice. Viața studentească trebuie apoi observată în deaproape de organele universitare, pentru a se putea cunoaște în orice clipă pe cei ce militează pentru cauze în afară de școală. Vorbim de aceste măsuri, pentru, că pe lângă naționalismul ce infierbîntă mințile tineretului, se pregătește, în ascuns contrapropagandă de culoare democrato-socialistă. Aci nu trebuie să ajungem.

După victoria Italiei

După strălucită victorie dela lacul Asciangi și după spargerea frontului de sud, prin cucerirea localității întărite Sasabaneth, trupele Mareșalului Badoglio au intrat în Adiss-Abeba, capitala părăsită de Haile Selasié în toată graba. Șase armate distruse, jumătate din teritoriul imperiului cucerit și țara liberată din sclavie și din teroarea uzurpatorului temerar și a rașilor de ținută feudală, aceasta este rezultatul a șapte luni de război, pe care Italia l'a purtat pentru gloria armatelor ei și pentru securitatea colonială, în ciudă tuturor intrigilor, a sanțiunilor și a dușmăniei quasi-internaționale.

Ca unii ce au crezut neclintii în victoria italiană și a geniului Ducei Benito Mussolini, rezultatul acesta strălucit ne bucură mai mult de cât o putem mărturisii. Dar ca români, campania purtată în Africa, ne umple inimile și de mândrie și de speranțe, pentru că, după cum am arătat cu altă ocazie, noi nu putem aștepta o așezare a continentului european dela eternii negustori insulari și dela Moscova, ci dela geniul creator al Romei.

N'ar fi timpul însă de a însemna faptul acesta. O victorie italiană era scontată de orice minte cumpănită, chit că stratezii democrației condamnase armata fascistă la foamete, la boli și la distrugere, încă înainte de începerea războiului. Imprejurarea însă că dușmanii Italiei fasciste consideră pe Haile Selasié ca pe o victimă a cauzei onoarei și cer ca Roma să fie lipsită prin constrângere fizică la pierderea dreptului câștigat prin sacrificii de sânge, ne obligă să vorbim atât despre victoria italiană cât și despre consecințele ei.

Înainte de toate, noi nu vedem în Haile Selasié decât pe victima Angliei. Uzurpător al tronului abisinian și tiran absolutist în țara pe care a ținut-o și în sclavie și a exploatat-o împreună cu rașii în mod sălbatic, fuga sa nu apare decât cel mult cuminte. Eroică și tragică în niciun caz.

S'ar mai putea vorbi de tragedia abisiniană, dacă Italia s'ar instala acolo ca exploatatoare și continuatoare a sclavajului și tiraniei. Acei ce s'au dus însă pentru liberare, introducând respectul muncii și al prosperității și au construit șosele, spitale și întreaga operă de asistență și civilizație în șapte luni, câte n'au construit tiranii în șapte mii de ani, nu pot fi calomniați. Beneficiari însăși democrației ai secu-

larei culturi italiene, decența i-ar obliga la tăcere și nicidecum la insaniții.

Dar chestiunea se schimbă cu totul atunci când este vorba de a se împinge la noi sancțiuni și la constrângeri față de Italia, pentru a o face să piardă fructul victoriei la masa tratatelor diplomatice. Aceasta ni se pare o aberație și intriga pe cât este de timpurie, pe atât este de periculoasă.

Este dovedit că opinia publică



mondială, nu numai cea românească, a fost sistematic indusă în eroare de organele democrației și de oficiile engleze. S'a ascuns origina neînțelegerii anglo-italiene, s'a ascuns interesele engleze care împinteau rezistența abisiniană și dacă n'ar fi fost frica de pregătirile Italiei, azi am fi fost demult târați în război, lumea întreagă, pentru triumful total al comunismului.



Sistemul se practică și de data aceasta punându-se în seama Italiei țeluri pe care nu le are în Abisinia și intrigând când în direcția raporturilor franco-italiene, când în cea a raporturilor germano-italiene. În privința situației forțelor reale italiene se încearcă diminuarea importanței lor, pentru a încuraja îndoiala și a justifica nebunia provocărilor.

Vorbind pe șleau, războiul italo-abisinian, n'a depășit cadrul lui colonial și lichidarea lui nu va angrena probleme de alt ordin între Italia și Anglia, pentru că

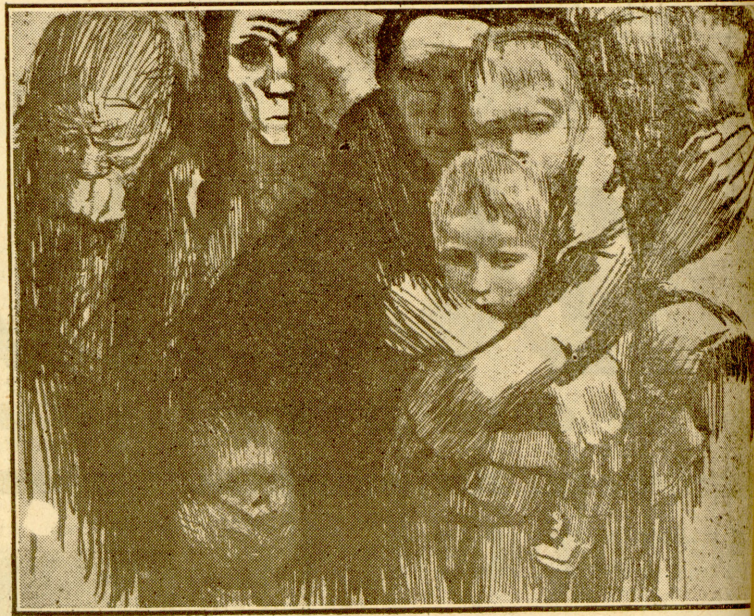
aceasta e logic și în permanentă concordanță cu interesele Romei. Punând însă în discuție rolul Italiei în elaborarea unui statut european după ultimele evenimente, este cea mai mare și mai criminală greșală să se creadă că Italia nu mai are nimic de spus.

Este drept că Italia a făcut sacrificii bănești de peste șaptezeci miliarde lei pentru pregătiri militare. Aceste pregătiri nu privesc însă pe cei două sute de mii de luptători din Abisinia, ci milioane de ostași, miile de avioane, și flota din Europa. Armata italiană, pregătită, înflăcărată și capabilă de jertfă cum s'a arătat, nu e în Abisinia, ci așteaptă în nordul peninsular, fie pentru a cuminți pe acei ce și-ar trăda interesele proprii, fie pentru a asigura independența Austriei. Ducele Mussolini n'a pregătit o armată de milioane de oameni pentru a lupta cu Haile Selasié, ci pentru a înfrâna tâmpenia democratico-comunistă sau pentru a chema Albionul la realitate. Asta trebuie de știut și de știut bine de toți, pentru a nu lăsa frâu liber fanteziei și aventurii catastrofale. Mai mult, trebuie ținut seamă că tehnica de război italiană nu și-a spus cuvântul de loc în Abisinia și ar fi trist s'o înfrunte cineva pe nepregătite în Europa.

Cu aceste considerații, este de dorit ca să se lucreze, nu la încordare, ci la destindere. Primul început îl formează ridicarea sancțiunilor și chemarea lui Benito Mussolini la elaborarea statului european. Fără el, fără acest început, la război vom ajunge, dar la pacificare nu. Cine va răspunde în viitor, dacă Italia, hărțuită și provocată, ar trimite din nou cincisprezece divizii la paza frontierei franco-italiene și dacă ar fi silită să tragă consecințe dintr-o situație extrem de periculoasă, nu alături de Hitler, dar alături de Polonia, de Ungaria, și de Austria, imobilizând toată forța ofensivă care luptă astăzi pentru salvarea frontierelor tratate după tratatul dela Versailles?

Prin urmare, cu toată dictatura roșie din Spania și cu tot succesul „frontului popular” din Franța, victoria italiană nu conduce la visuri sancționiste și la constrângeri. Asta o știe în primul rând Ducele Mussolini și de aceea obiectivele politice române n'au nicio poticneală. Să sperăm că o știu în momentul de față, și democrația, și Liga Națiunilor, și d. Anthony Eden.

D. Iorga



BASARABIA

În Basarabia a fost anul trecut secetă. Nu o secetă de aceea care nu lasă omului prisos peste hrana lui de toate zilele, ci una dintre acelea grozave, cu foamete și desnaideje, de pe urma căreia gospodăriile se distrug, vitele mor, iar populația pornește în pribegie, ca turmă de cerșetori.

Jalea fraților noștri de peste Prut, atât de mare pe cât ne-o putem închipui noi cari n'am suferit, n'a rămas fără răsunet. Din Capitală, ca și din provincie, s'au colectat banii, s'au strâns alimente și s'au adunat efecte de îmbrăcăminte; iar copiii din regiunile complet lovite de acest pojar, atât cât s'a putut, au fost aduși în Vechiul Regat pentru a fi salvați dela moarte.

Nu ne putem, deci, imputa lipsa de suflet și de înțelegere pentru o nenorocire ce s'a abătut numai din voia lui Dumnezeu asupra blajinilor, supușilor și credincioșilor frați basarabeni. Nu ne putem gândi, Doamne ferește, la acuzații contra acelor cari s'au arătat sgârșiți, pentru că lipsa lor de omenie a fost compensată cu desule gesturi frumoase, dovedind că tradiția noastră de oameni miloși și săritori nu s'a pierdut. Ne vom ridica, însă, contra sistemului întrebuintat pentru a se salva pe înfometăți.

După informațiile ce le avem — culese dela oameni simpli, nepărtinitori și în afară de oficialitate, — ajutorul a ajuns rareori la timp și la destinație. Nu s'au împărțit bani victimilor. Li s'a dat numai alimente în natură.

Prin grija organelor însărcinate, aceste alimente, ajunse în centrele de ajutorare, au fost depozitate în locuri improprie și lăsate pradă intemperiilor vremii și a bunului plac al celor ce dirijau operația. Cartofii și varza au înghețat și numai în starea aceasta au mai ajuns în mâinile nenorociților; iar cantinile nu puteau da hrană decât acelor cari se puteau târî până acolo, aleși și ei, ca numai copiii, vâdulele și bătrânii să capete blidul de fierțură și bucată de mămăligă.

Se înțelege că în felul acesta s'au făcut abuzuri revoltătoare și populația desnaidejduită a pierdut încrederea în ajutorul trimis. Pentru a se salva, și-au vândut ce puteau vinde pentru a căpăta hrana dela speculanți și s'au lăsat la voia întâmplării. Ne spun informatorii noștri: că femeile umblă acum pe câmp, desgropând rădăcini; că acolo unde au fost vii, oamenii au băut vin și au mâncat drojdia de vin, ca singurul aliment; că sămânța împărțită de organele cooperatiste pentru însămânțare anul acesta, a fost consumată pentru hrană fiind stropită totuși

cu petrol. În sfârșit, faptul mai grav, în județele înfometate nu mai e nici o vită de mestece toate fiind vândute sau astă iarnă.

Situația aceasta ne înspăimântă. Ea arată limpede că frații noștri cu tot ce li s'a trimis, n'au ajutat și nu s'a luat nicio măsură pentru a li se păstra podăria și a li se asigura țința de a începe munca marelui an agricol. Goi, flămânzi, fără navi, fără vite de muncă, mântul lor va rămânea nelăsat. Anul acesta, în Basarabia, vom avea ceva mai mult decât foamete. Vom avea ceva asemănător trecerii holerei, lăcomiei lor și hoardelor barbare, ca trecutul depărtat, sau ca înfometarea Rusiei a timpului de război. Trebuie să ne așteptăm ca fericitele victime să-și ia lumina în cap, năpădind țara ca cerșetori și sămănând drumurile cu cadavrele celor ce-au ajuns ultima limită a puterilor fizice, pentru a spera că nenorocirea din Basarabia a luat un sfârșit oarecare.

Nu țineam să facem însemnări. Va veni poate și timpul acesta, dacă rușinea de a fi martori acestui tragism basarabean, va fi destul de puternică pentru a stârni revolta. Credeți că putem vorbi însă de foamete din Basarabia, pentru că există încă mijloace de a o preîntâmpina și de a aduce acolo ajutor real, fără de care e presupus că lucrurile se vor complica și vor atinge o gravă nebanuită. Altminteri, aci în Vechiul Regat, aci în Capitală, mai ales, îmbuibată cu de toate se va face dovada nesimțirii minale, la adăpostul căreia perează cel mai eșic politism al vremii, în disprețul dăiniei de Stat și cu nesocotirea celor mai vitale comandamente naționale.

Ni s'ar putea obiecta că e gerăm, că lucrurile acolo au petrec chiar așa cum le vădăm noi. Este drept să răspundă în felul acesta, pentru că el derivă din răspunderea noastră asupra destinului basarabene. Dar ne-având niciun interes să ne pogram țara să sabotăm opera de gospodărie obștească, pentru a da oamenilor noștri proba incapacității noastre totale de a trăi nație suverană pe întreg cuprinsul românesc, nenorocirea ce s'a abătut asupra Basarabiei și stă să se abată și mai cumplită nu ne poate lăsa indiferenți. Ocupăm de soarta Anei de la Râșnov de fericirea ce s'a abătut asupra Spaniei, de sinceritatea Angliei și de viitorul Ligii Națiunilor. De ce-am uita pe frații noștri de peste Prut și de ce-am lăsa străini de suferința lor?

Alegerile din Franța

Neîndoios, alegerile din Franța înseamnă victoria „frontului popular”. La o diferență de o sută patruzeci și patru de mandate, centrul și dreapta se găsesc într-o situație numerică parlamentară inferioară. A nu recunoaște această realitate este a încerca o simplă mistică, de care nu vom să fim acuzați, deși aritmetica cifrelor electorale este alta.

Prin urmare, după practica constituțională franceză și ținând seamă de factorii cari directivează astăzi disciplina „frontului popular”, Franța va avea un guvern de stânga, un guvern socialist, în care radicalismul va avea numai o reprezentanță simbolică. Ce va urma de aci, nu e greu de prevăzut. Econo-

mia burgheză va avea de suportat toate atacurile socialismului și prima consecință, după devalorizarea francului, va fi evaziunea capitalurilor, retragerea economiilor din casele publice, și scăderea catastrofală a depozitelor de aur care fac azi mândria Republicii. Odată cu aceasta și odată cu reformele sociale elaborate după principiile socialiste, va urma împănarea aparatului de Stat cu partizani. Ne oprim aci pentru că avem credința că e destul pentru ca fața Franței să fie schimbată.

Dar toate aceste constatări nu ne privesc. E o chestie de politică internă, venită la ordine zilei din voința cetățenilor francezi. Va fi bine, va fi rău,

ei vor vedea ce au de făcut.

Problema ce ne interesează, e poziția marelui noastre aliat în politica externă. Trebuie să reținem că toată lumea că înaintea Angliei, Franța apare slăbită. Cărma treburilor internaționale a intrat definitiv în mâna englezilor, vom avea numai o voință și numai un punct de vedere.

Știm că în Anglia nu s'a dorit lucrul acesta cu dinadins. S'a voit o prietenie, dar în niciun caz o prietenă slabă, care să încarce politica Angliei de răspunderi și să-i știrbească libertatea de acțiune. Acesta e un rezultat cert al alegerilor și al victoriei „frontului popular”, pe care îl vom regreta odată cu multă strângere de inimă.

INSEMNARI CRITICE

de Const. Iorga

M. Sadoveanu: *Cuibul Invaziilor* în Ed. „Naționala-Ciornei“.

În prefața sa, d. M. Sadoveanu ne spune că „în ultimii cincizeci de ani, din pricina invențiilor mecanice și a rapidității de transport, continentele și-au istovit tainele“, tiazând, fie spre o „uniformizare a vieții“, fie spre „lepădarea în parte sau în total a ceea ce au avut distinct“. De aci, interesantul de pe lume e ușor de cunoscut și el se găsește refugiul astăzi numai în „rămășițele vieții de altădată“.

Se întâmplă — tot după constatarea d-lui Sadoveanu — că o parte din generațiile de astăzi nu sunt de acord nici cu uniformizarea, nici cu „lepădarea“ de distinct ce-o urmează „programul tehnic“. Noi vedem că lumea care era multiplă prin variație și originalitate, moare zi cu zi.

Încercarea de a evoca și de a înfățișa locuri și neamuri așa cum erau înainte de prefacerea aceasta, are o importanță mult deosebită. Rămânem iar îndatorați d-lui M. Sadoveanu pentru sarcina ce și-a luat-o de a fixa „curiozitățile geografico-istorice“, și de a le face trăite cu un interes nebanuit.

În „Cuibul Invaziilor“, avem Mongolia de-acum cincizeci de ani, aceiași ca cea de-acum un mileniu, după descriere și schițele unui călător european, în care marele nostru scriitor n'a adus de cât forma de prezentare, interpretarea și câteva adaosuri în legătură cu stările de atunci și cu cele de azi, fără a uita legătura cu istoria noastră trecută. Este un volum de o rară savoare, în care arta scrisului nu e întrecută de cât de aceia ce arată ochiul melancolic al d. Sadoveanu.

De sigur, cetitorul are nemulțumirea de a parcurge cele 160 de pagini ale volumului pe nerăsuțate, furat de descripții și de desene. La urmă, popasul de gânduri și simțire este însă îmbelșugat. „Cuibul Invaziilor“ este o icoană veche, pe care o știi deosebită și cu liniile zugrăvelii de multe ori dispărute. Prin munca d-lui Sadoveanu, ea ese din nou la iveală, ca o adevărată operă de artă de reconstrucție, fapt pentru care nu-i vom putea în niciodată îndeaș de recunoștință.

Așteptăm nerăbdători toate celelalte volume făgăduite, cari, în colecția elegantă și accesibilă ca prejă, a Ed. „Naționala-Ciornei“, vor găsi cea mai călduroasă primire. Și gândul d-lui M. Sadoveanu de „a da cu ele o lectură agreabilă și ușoară“, departe de romanul modern care „se îndreaptă iar spre sociologie, clinică și șaradă“ e cum nu se poate mai sănătos.

Dan Petrașincu: *Omul Gol*, nuvele în Ed. Socec & Co., S. A.

Am avut ocazia să subliniem că nuvela a fost depășită. Noua generație de scriitori, abordând cu destul succes și cu mijloace demne de toată lauda — romanul, disprețuiește nuvela fără nici un înconjur. Se merge până acolo încât ceiace e la ei nuvelă ca fond, se mărește conținutul în mod oficial și păgubitor, pentru a transforma în roman. E cazul lui Damian Stănoiu, între alții, care găsește procedeul practic și pe gustul publicului cetitor.

O excepție vrea să facă d. Dan Petrașincu cu volumul său — *Omul Gol*. A reușit? Din punct de vedere al înfățișării volumului — da; din cel al conținutului — nu. Pentru că d. Petrașincu n'are în cele opt încercări, nici evocare epică, nici putere de analiză și nici dar de plasticizare. Personagiile din nuvelele sale se lamentează, încearcă discursuri chinuitoare asupra unor suferințe neveridice, dar nu trăesc. Descripția e searbădă, sufletele sunt seci, căldura lipsește și ceiace la alții e viață, mișcare și ritm, la d. Petrașincu e o înseilare de scene moarte și incoherente.

În afară de acestea, nuvela d-lui Dan Petrașincu vrea să fie romantică, fapt păgubitor, pentru că o lipsește de notație și de grație, adică tocmai de elementele esențiale ale analizei sufletești. Se scria așa acum treizeci de ani și nu de către scriitorii noștri frunțași.

Dar nu vrem să punem un accent prea grav asupra volumului d-lui Petrașincu, pentru că ar însemna să vorbim despre calitatea sa de scriitor, ceiace nu e în intenția noastră. Ne mulțumim cu aceste observații severe, în credința că vom avea ocazia să-i întâlnim lucruri serioase, care cinstesc scrisul românesc, dacă d. Petrașincu ține la asta.

Pearl S. Buch: *Ogorul* roman din viața chinezească, traducere de Laura Rozan, în Ed. „Adevărul“ S. A.

La prima vedere, s'ar părea că Editura „Adevărul“ a făcut să se traducă *Ogorul* lui Pearl S. Buch, numai pentru necesități editoriale și numai pentru a exploata parfumul exotic. În realitate, *Ogorul* e un roman adevărat, de proporții grandioase, construit în linii sobre de un adevărat artist; iar faptul că e luat din viața chinezească îi aduce, nu o notă exotică și de senzațional, ci aceia de prospețime și de incursie în domenii neexploatare, ceiace îi dă o originalitate aleasă.

Viața lui Wang Lung, țaranul chinez, culacul, dela primii pași de stăpân și muncitor al ogorului său, până ajunge mare proprietar și cap al unei familii numeroase, bogate și respectate, nu e mult diferită de a țaranului din alte părți. Muncă, privațiuni, economie și cumpătare, ajutate de puțin noroc și de o minte limpede — chiar aceia a soției — duc la bună stare, la avere și statornicire, ca elemente constitutive ale factorului social.

Autorul, cu o putere uimitoare de pătrundere, le-a evocat în momente caracteristice, cea ce i-a permis conturarea personajilor, care trăesc și acționează, atât ca voință, cât și purtați de elementul tradiției și al mediului incunjurător.

Viața lui Wang Lung e simplă și de o perfectă linie dreaptă. Psihologia lui nu are complicații și nu cere analize dificile și amănunțite. Ea reiese din faptul de toate zilele și de aceia e firească și numai lângă adevăr.

Firește, Wang Lung nu ia parte la revoluții chineze, nici la războaie, care se petrec în alte puncte ale întinsului chinezesc, astfel că el nu prinde din ele decât ecouri slabe, fără a-l dezorienta. Un singur eveniment numai: foametea, — care îl a-

lungă cerșetor pe drumuri, împreună cu familia și care printr'un incident îi aduce începutul îmbogățirii, — pare a rupe linia epică a romanului. Dar ea e reluată, pentru că viața lui Wang Lung e legată de ogor și numai ogorul este acela care circumscrie în romanul lui Buch acțiunea și viața.

Făcând abstracție de ceiace în roman e viață proprie chinezească, *Ogorul* ar putea fi, alături de *Ion*, romanul țaranului român. Fără nici o supărare pentru noi, căci pentru autor și pentru excelenta traducătoare care se arată a fi d-na Laura Rozan, nu e cazul.

Ury Benador: *Hilda*, roman în Ed. „Cugetarea“.

Cu acest al treilea roman, d. Ury Benador urcă o nouă treaptă pentru statornicirea numelui său în literatura românească. *Hilda* este continuarea lui *Subiect banal* și vine să aducă o nouă lumină asupra vieții și cauzelor morții lui Ludwig Holdengraeber, eroul romanului.

Technica construcției subtile analize sufletești și a evoluției pe care o urmează dezechilibrul mintal al eroului, este condusă în acest volum pe un plan diferit, prin răstrângerea gândurilor și faptelor în conștiința Hildei, soția lui Ludwig, și alternanța cu gândul direct al nefericitului. Analiza aceasta merge până la șocul nervos care determină internarea lui Ludwig în sanatoriul de boli mintale. Se pune astfel un sfârșit brusc, dar cu atât mai firesc, cu cât e profund real. Pentru că acela care a ajuns să fie dominat de o singură preocupare, să fie stăpânit până la obsesie de o singură idee și să fie minat de suferința pe care i-o provoacă adâncirea ei în adâncul ființei sale, nu poate trece de marginile rezistenței sistemului nervos și nu-și află înnoirea sau împropiatarea puterilor sufletești care îi conduce existența. *Hilda*, împreună cu *Subiect banal*, formează astfel un admirabil studiu asupra căsătoriei și a tragicului ei accent — gelozia, tratat cu toată amplexarea convenită de un scriitor format și adânc frământat de sbuciumul sufletului unei omeniri bolnave și risipite. Sensibilitatea și interesul cetitorului sunt egal câștigate cu *Hilda*.

Socotim romanul d-lui Ury Benador, scris într'o aleasă limbă românească, o adevărată operă literară și printre cele mai de seamă ale anului literar.

G. M. Amza: *Avocata*, roman în Ed. „Principele Mircea“.

Fără îndoială, d. G. Amza este un anallist. Il preocupă sufletul și problemele lui și mai deosebire sufletul femeii, în cazurile cunoscute, de faptul zilei, ci în cazurile speciale, în care darul de analist se poate lăsa furat în toată voia. Decorul de viață, fenomenul social, sunt, pentru autorul celui surprinzător „Căsătorii“ 5 lei cuvântul, cu totul secundare și sunt speculate numai atât cât trebuie să dea contur cazului ce-l preocupă. *Avocata*, noul său roman, confirmă credem și mai bine cea ce susținem.

Ca subiect de analiză în *Avocata*, d. Amza alege pe Nadia Natowsky, rusoaică în toată ființa

și în toate exteriorizările ei, basarabeancă de circumstanță, pentru a figura ca membru al Baroului de Ilfov. O pledoarie într'un proces politic (Nadia pledează în fața Căsuței, ca acuzatoare, într'un complot comunist, ceiace ni se pare neverosimil) atrage atenția ziaristului Alexandru Ponor asupra ei. Ponor este un sensibil și un romantic. Impresia puternică ce i-a făcut-o Nadia se transformă repede în dragoste, pe care avocata o primește, dar nu-i răspunde, fiind căsătorită cu Natowsky, decât cu o iubire de prietenă.

Printr'o ciudată întretăiere a drumurilor vieții, se dă la iveală că șef al complotului comunist care ocazionase pledoarea Nadiei, este însuși soțul ei. Arestat, viața Nadiei pare a se sdrobi, dacă Ponor nu s'ar sacrifica și nu l-ar scoate din închisoare, pentru a le înlesni fuga și trecerea peste graniță la amândoi. Alexandru Ponor nu rămâne însă pierdut. Nadia trimite mărturia ei și nenorocitul scapă numai cu primile rigori ale justiției, urmând să-și ispășească cealaltă osândă: dragostea.

Dar, într'o zi Nadia s'a întors și Ponor s'a împărțit și de trupul ei. Aceasta a fost catastrofa. În sufletul Nadiei iubirea de suflet a murit și satisfacerea simțurilor s'a transformat în repulsie fizică. Nadia și Ponor s'au despărțit. După trei ani se regăsesc, dar Nadia este lovită de paralizie. Abia acum ea cunoaște beția dragostei trupesti, atât cât o poate cunoște în starea ei mizeră. E prea târziu însă și ceiace-i rămâne lui Ponor, nu e decât mormântul care îl cheamă să plângă o durere nemângaiată pentru todeauna.

Am spus că d. Amza caută analiza cazurilor rare. Felul de a trăi, de a gândi și de a iubi al Nadiei este un caz special, pe care nu-l constatăm că există. Ne gândim însă dacă analiza d-lui Amza ni l-a redat întreg și în tot ce poate avea caracteristic. Aci este cheia și de ea depinde părerea ce ne-o putem face asupra romanului său. Dacă am spune că analiza sufletului Nadiei este desăvârșită am greși. Vom spune mai bine că nici nu se poate face, pentru că Nadia e un personaj exotic, cu atitudini paradoxale în afară de viața pe care o cunoaștem și o trăim. Celelalte personaje, și, în special, Ponor, sunt romantice, după cum romantică este construcția romanului. Dar ce se putea face altceva cu o rusoaică, atât de îndolnică și capabilă de a fi suspectată?

Rămânem însă la părerea că d. Amza e un talent real, cu resurse multiple, care poate da lucruri bune și definitive. Așteptăm ocazia verificării, care nu va întârzia, după credința noastră, în niciun caz.

Octav Dessila: *Zvetlana* — roman în Editura „Cartea Românească“

Dacă în ultimii doi ani de activitate literară constatăm că din ploaia de romane, numai puține merită numele acestei spețe a geniului epic, trebuie să recunoaștem, citind *Zvetlana* d-lui Dessila, că acest roman are dreptul să fie unul din acele puține și chiar din cele mai îndreptățite. Aceasta o afirmăm, în primul rând bazați pe acțiunea romanului. Iată-o pe scurt: La un pichet, pe malul Nistrului, într'o noapte întunecoasă, este adusă, prinsă trecând Nistrul în România înot, Zvetlana Dunin, fiica unui fost colonel în armata țaristă. Aci la pichet, readusă în fire de locotenentul de grăniceri

Alexandru Șuer, își începe depănarea poveștii nefericitei ei vieți. Crescută în viața patriarhală de moșie și în cea sgomotoasă a anturajului Curții Imperiale, a cunoscut împreună cu fratele ei o copilărie aproape de basm.

Dar, într'o zi de vară, se petrece acel fapt care va rupe mai târziu, firul sorții, cu o brutalitate demnă de un șef roșu. Volodia Madov, fiul primarului de pe moșia Duninilor, îndrăgostit de Zvetlana, o sărută. Aceasta, spune tatălui fapta, căreia îi urmează o corecție din partea bătrânului Madov, în urma căreia Volodia rămâne cu un timp pan spart. Germanul răsbunării, ia locul iubirii. Brutalizat de tată, Volodia fuge de acasă. Între timp a izbucnit războiul. Colonelul Dunin, moare eroic și învingător, în fruntea regimentului într'o șarjă celebră, împreună cu logodnicul Zvetlanei. Revoluția roșie, începe să ia formă. Valodia ajunge comisar al poporului. O arestează pe Zvetlana, care ajutată de un cârciumar fuge. Ajunsă la Nistru îl trece înot și sleită de puteri se deșteaptă la pichetul de la Talmaz.

Șuer, îndrăgostindu se de Zvetlana, se căsătorește la moșia părinților lui, dela Ghimpați. De aci pleacă la București, unde duc o viață de petreceri, potrivită sufletului lor tânăr. Dar ura lui Valodia, „omul roșu“ și la propriu și la figurat, îi urmărește și aci. Grație unei ordonanțe a lui Șuer, strecoară niște acte ticluite în birourile Cekei, din care să reiasă calitatea de spioană a Zvetlanei. Denunț la parchetul militar, descindere, proces. Rezultatul, a fost o groaznică eroare judiciară. Zvetlana înnebunește. Șuer, aproape nebun, se izolează de lume. După șase luni, se descoperă o organizație de spionaj și ese la lumină nevinovăția condamnatelor. Șuer se împușcă, sdrobot de conștiința lui, deoarece primul care i-a strigat cuvântul de vinovată a fost el. În drum spre Belu, cortegiul mortuar se întâlnește cu o bandă de derbedei cari alungă o nebună scăpată din ospiciu și care striga; „Vine sfântul“. Era Zvetlana Șuer nebuna, un cadavru viu.

Aceasta este acțiunea romanului, trasată într'un cadru epic, sub un văl delicat de romanticism liric. Brusca trecere dela viața liniștită a copilăriei Zvetlanei la schimbarea totală a acesteia vieți și a sufletului, se face totuși pe nesimțite datorită talentului d-lui Dessila. Paginile descriptive ale copilăriei Zvetlanei și acele care cuprind șarja și câmpul de luptă dela Siebenbrunnen sunt demne de pana unui Tolstoi sau Gogol. Pe lângă acestea, sufletul subtil de rusoaică este admirabil analizat și conturat. Trebuie să mai menționăm și dramatismul cu care descrie actele de terorism al călăilor roșii, precum și sfârșitul acela sguđuitor deși puțin cam neverosimil, în întâlnirea dintre cortegiul și nebună.

Explicația succesului de librărie a „Zvetlanei“ stă în calitatea romanului și a talentului d. Dessila.

În Editura Fundației pentru literatură și artă „Regele Carol II“, a apărut în buna traducere românească a d-lui Radu Georgescu, *Bengali*, minunată carte a lui Francis Yeats-Brown, jurnal și note despre India. Volumul face parte din „Biblioteca Energia“ și continuă seria așa de frumos inaugurată de marele și regalul așezământ cultural.

„LUNA BUCUREȘTILOR”

O mare manifestație de orgoliu național și edilitar — Opera
d-lui Al. G. Donescu în admirația vizitatorilor

Primarul General al Capitalei a pregătit țării, nu o expoziție care să-i satisfacă orgoliul pentru o rodnică și meritorie activitate edilitară, ci o adevărată sărbătoare a muncii și creației românești. Luna Bucureștilor, în extinderea ce i s'a dat și în cadrul în care se va desfășura, înseamnă o clipă importantă de revizuire și de directive pentru dezvoltarea la care am ajuns.

Numai cu ocazia unor

doit. Prezidează un moment culminant, în care se pune în evidență tot ce are Bucureștii ca parte de activitate în ansamblul încredării naționale.

„Luna Bucureștilor” în Parcul Național

Utilizând mijloacele de circulație ce-i stau în abundență la dispoziție, vizitatorul expoziției „Luna Bucureștilor” a părăsit centrul Capitalei și se îndreaptă spre Hipodrom și

cu undoiri nemistuite, insulele și dealul de pe care privește vizitatorul întreaga panoramă, dau un farmec de noutate indescritibilă, care este cea mai plăcută surpriză.

În locul acesta, nimeni nu va fi tentat să părăsească parcul, pentru divertismentele centrului, pentru că nicăieri în București nu are ocazie să aibă ochiul și gustul satisfăcute ca aci.

Fericita idee de a se face începutul de realizare a Parcului Național cu Luna Bucureștilor, va fi subliniată de toți și mulțumita bucureștenilor pentru acest dar ce i s'a făcut, va rămâne una din amintirile cele mai plăcute ale d-lui Al. G. Donescu.

O vizită în pavilioanele expoziției

Intrarea amenajată special din șoseaua care duce la Herăstrău are un dispozitiv de un gust ales, fără a putea fi tulburat de circulație. Pavilioanele de serviciu ale expoziției, estetic așezate, dă un acces plăcut și ordonat, având calitatea de a nu fi improvizate, ca făcând parte din planul general.

Se intră pe o mare piață de dale de ciment întretăiate de iarbă, în mijlocul căreia se găsește un bazin de o foarte frumoasă realizare. Flori, iarbă, plante, arbuști, încadrează piața și lasă deschise intrările pavilioanelor.

În mijloc, ca un palat magnific, avem pavilionul regalității, al cărui centru deschis, lasă ochiului, printre colonade elegante, vederea lacului. Aci se sărbătorește împlinirea a 70 ani dela întemeierea Di-

nastiei și ceiace este închinat acestui omagiu unanim va rămâne pentru totdeauna săpat în memoria vizitatorilor.

În dreapta pav. central este ridicat pavilionul culturii, cu sala de spectacole, cu sălile rezervate pentru Luna Cărții și cu expozițiile „Fundațiilor Regale”. Deoparte și de alta sunt pavilioanele rezervate pentru munca și instituțiile țării, cu demonstrații complete asupra progresului și diversității lor.

În stânga se află pavilionul Micii Înțelegeri, care înseamnă prima manifestare a prieteniei și a stimei de care ne bucurăm în Iugoslavia și Cehoslovacia, văzută și simțită de

cu uneltele, cu mobilierul și cu portul lor, ce-au fost aduși din locul indicat de locuința lor, vor reține atenția tuturor vizitatorilor. Este o realizare grandioasă, făcută sub egida „Fundațiilor Regale”, care va rămâne cea mai frumoasă demonstrație în acest gen și face succesul necontestat al Lunei Bucureștilor.

Mai remarcăm aci moștile de apă și de vânt, troițele, fântânele și toate celelalte urme ale vieții țaranului nostru, toate de gust și de calitate superioară a artei românești.

Serbări, manifestații și divertismente

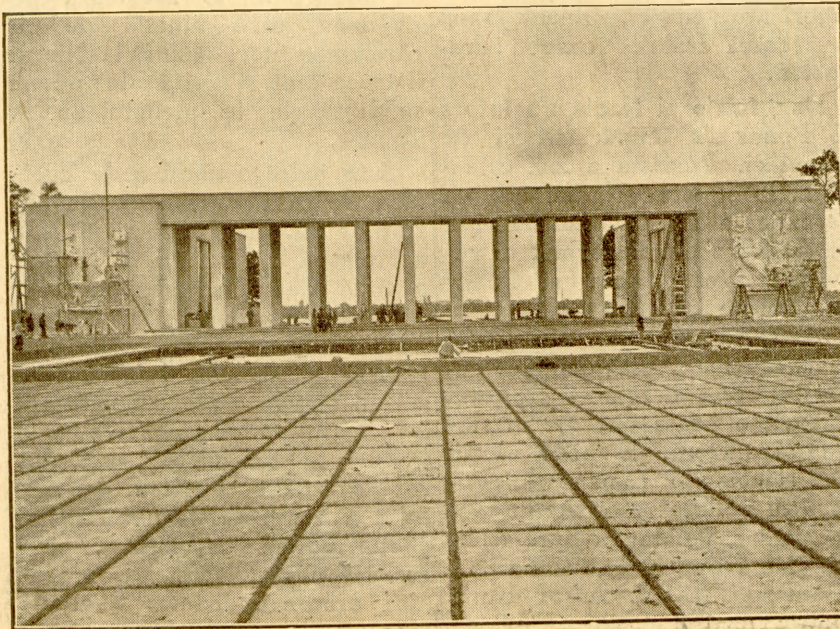
În cadrul Lunei Bucureștilor, am avut de inaugurare serbarea de 10 Mai. Vom avea serbările Restaurăției, Luna Cărții, și un mare meeting de aviație la care va participa: Franța, Polonia, Germania, Cehoslovacia și Rusia, cu demonstrații de aparate și acrobații.

Deosebit de aceste mari serbări, care înseamnă tot atâtea momente deosebite în tot timpul Lunei Bucureștilor, vom avea manifestațiile edilitare, pentru care d. Al. Donescu a rezervat fiecărui sector o durată de timp de o săptămână.

În ceiace privește divertismentele, planului expoziției Lunei Bucureștilor le-a rezervat insulele din mijlocul lacului Herăstrău la care se duce pe podurile construite sau cu bărcile care îl vor brăzda. Aci sunt restaurantele, cabareturile, magazinele și tot ce s'a găsit cu cale ca să oprească pe vizitator. Ușor de presupus că experiența anului trecut a fost folosită în această direcție și se așteaptă ca această organizare să fie foarte productivă, ea oprind pe vizitatorii care în alte condiții ar pleca în centru.

Condițiile artistice ale expoziției și realizatorii

Am arătat splendida a-

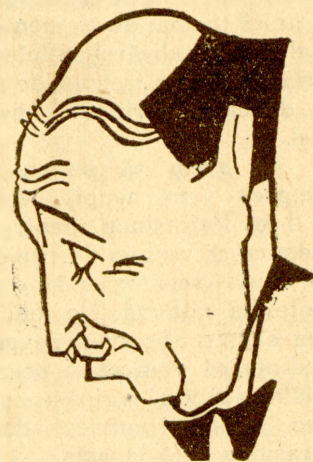


Pavilionul Regalității

sărbători de felul acesta se pot vedea lipsurile ce le avem, se poate constata progresul și se pot lua măsuri pentru o mai bună valorificare a muncii și eforturilor noastre. Luna Bucureștilor, așa cum este organizată anul acesta, căci în momentul acesta a luat ființă și se arată în toată splendoarea în care a fost concepută, are această însemnătate deosebită. Dacă este realizată din zelul d-lui Al. G. Donescu și integrează tot ce se poate închipui ca dorință de a arăta realizările municipale din timpul gospodăriei sale, scopul atins este în-

Herăstrău în splendoarea șoselei înverzite și înflorite și bătut în față de aerul înviorat și plin de mireasma tare a pădurilor nordice.

Ajunge astfel la locul pe care se va înfăptui Parcul Național, al cărui început îl formează marele și impunătoarele edificări ale Lunii Bucureștilor. Așezat astfel ca să cuprindă Herăstrăul, Parcul Național oferă expoziției un decor și o prospețime de perspectivă nebănuite, pe care niciuna din manifestațiile de acest soi nu le-a avut în trecut. Întinderea terenului, lacul maiestos



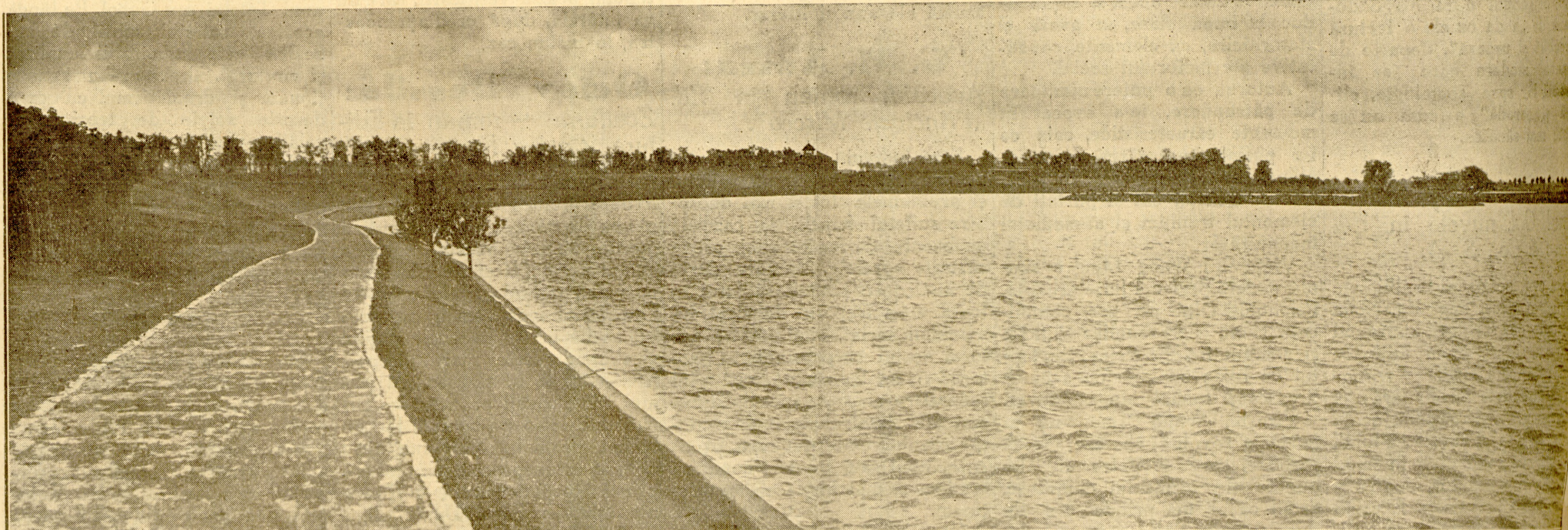
D. Al. G. Donescu
Primarul General al Municipiului

toți românii în chip simbolic.

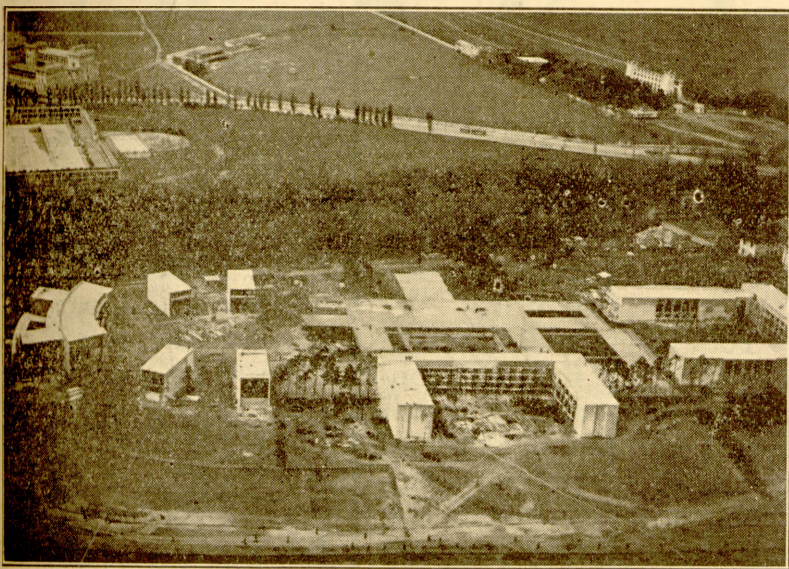
Satul Românesc

Dar cea mai mare încântare o prezintă expoziția satului românesc și a satului model. Așezată la extrema dreaptă a terenului, te conduce la ea o frumoasă alee asfaltată.

Au fost reconstituite aci case și așezări tipice din toate colțurile țării. Din Ardeal, din Bucovina și din Vechiul regat. Acoperite cu sindrilă, cu stuf, cu lemn sau cu olane, ele au caracter veridic și arată gospodăria dela munte, din șes, din bălți, cu tot ce are caracteristic din viața săteanului și din ocupația lui. Reconstruirea lor s'a făcut într'un pitoresc impresionat; iar gospodarii,



Vederea panoramică a Parcului Național cu Lacul Herăstrău și Expoziția „Lunei Bucureștilor”



Vederea generală a Expoziției „Luna Bucureștilor“

șezare a expoziției cu distribuția pavilioanelor a satului românesc și a locului de divertismente. Legătura a fost făcută prin alei pavate cu dale și prin alei asfaltate, între care se remarcă bordura de asfalt pe malul Herăstrăului. Florile, plantele de decorație abundă și dă expoziției un aer sărbătoresc.

Dar lăsând la o parte frumusețile panoramice, grupul monumental al clădirilor este tot ce se poate edifica mai artistic și mai impunător. Arhitectura pavilioanelor este o îmbinare de modernism de o subtilă compoziție, cu linia și proporția clasică, în care decorațiile n'au înlocuit panourile până la disgrație; iar colonadele au șters stilului nou urma obositoare. Arta decorativă se armonizează cu arhitectura și cu amplasamentul pavilioanelor, dând un tot estetic care dă Lunei Bucureștilor un caracter de grandios, de frumos și de gust rafinat. D. Oct. Doicescu arhitectul „Lunii Bucureștilor“ merită toate elogiile pentru realizarea acestei expoziții. Ținem să subliniem această pentru că, după părerea noastră, talentul d-lui Doicescu și concepția sa în arta arhitecturii vor juca un rol important în viitorul cel mai apropiat al edificărilor bucureștene.

Succesul este împărțit cu Societatea de Gaz și Electricitate și cu Uzinele

Comunale, care au făcut instalații de lumină, apă și canalizare, astfel ca aspectul expoziției să ajungă la o feerie. Pentru că nu avem în Parcul Național stâlpi și faruri care să obosească privirea. Dealul și întreaga expoziție este înecată într-o mare de lumină difuzată. În tot timpul este ziua.

Primarul General a avut fericita idee de a fi încredințat conducerea lucrărilor d-lui Ioan Lucescu, consilier comunal delegat la U.C.B.. Energia d-lui Lucescu a dat rezultate fericite. Grație ei lucrările au fost terminate complet la timp în condițiile cele mai satisfăcătoare, fără de care intenția frumoasă, concepția grandioasă și talentul cheltuit ar fi fost de prisos.

Am arătat în alte ocazii roșul Lunei Bucureștilor și am subliniat că răspunde înviorării economice a Bucureștilor și educației urbanistice și edilare ce o primim cu toții. Luna Bucureștilor a reușit. A reușit peste așteptări și legață de manifestările naționale și culturale de care am vorbit, va rămâne pagina cea mai glorioasă a primariatului d-lui Al. G. Donescu și îi va consacra cel mai important capitol, prin luctările realizate, din istoria urbanistică și edilitară a Capitalei României Mari.

Rep.

Manifestațiuni artistice și muzicale în cadrul „Lunii Bucureștilor“

În timpul „Lunii Bucureștilor“ cele mai multe teatre vor funcționa jucând un repertoriu variat ca în plină stagiune.

Teatrul Național, conștient de datoria ce-i incumbă de a face spectacolele sale accesibile marilor mase de provinciali care vor veni să viziteze „Luna Bucureștilor“, a hotărât ca pe tot timpul cât va dura expoziția să aplice o reducere de 30 la sută asupra prețurilor sale obișnuite.

În cadrul aceleiași luni, orchestra Filarmonică a Funațiilor Regale va da o serie de concerte simfonice.

D. colonel Egizio Massini, șeful muzicilor militare, va conduce o serie de concerte cu formații muzicale mari.

În incinta expoziției „Lunii Bucureștilor“ vor avea loc zilnic concerte. Programul acestor concerte va fi alcătuit astfel ca să cuprindă muzică românească.

Chestionarul englez

A fost predat guvernului german documentul pregătit de Anglia pentru a pregăti terenul unei înțelegeri generale în Europa și pentru a repune în funcțiune organele care vor asigura pacea lumii. Documentul acesta a fost numit chestionar, pentru că nu cuprinde o formă de contrar răspuns la propunerile germane dela 24 Martie cr.

Se știe că Hitler odată cu ocuparea Renaniei, a făcut propuneri concrete pentru stabilirea păcii, declarând că nu mai are revendicări în occidentul european și nimic nu se oprește pentru a stabili relații amicale definitive cu Franța. Gestul brutal al ocupării zonei demilitarizate și buna știință despre formidabilele înarmări germane, au enervat însă Franța, care, sub sugestia sovietică, s'a opus propunerilor Reichului, înainte de reevacuarea Renaniei.

De sigur lucrurile ar fi luat o întorsătură gravă, dacă Anglia ar fi susținut Franța în îndârjirea ei. Războiul era inevitabil. Lucrurile au luat însă altă întorsătură pentru că politica engleză a temperat orice eșire a irascibilității. Era în punctul de vedere englez principiul tradițional al politicii Londrei de a nu se lăsa antrenată în conflicte care nu ating siguranța și era poliția pe care o plătea Franței pentru o atitudine la fel în conflictul italo-abisinian.

Am avut prin atitudinea Angliei o destindere utilă, și schimbările de vederi au început, cu atât mai mult cu cât Franța se găsea în plină campanie electorală. Chestionarul englez este rezultatul acestei destinderi.

Publicarea chestionarului stabilește și mai precis politica engleză cu privire la pace, la securitate și la organul de reconciliere — Liga Națiunilor. Anglia vrea prin el: încheierea unui pact general occidental de înțelegere; consolidarea Ligii Națiunilor prin reîntrirea Germaniei; un pact aerian și delimitarea zonelor susceptibile de a provoca incidente și conflicte.

Nu este exclus ca în comunicarea verbală ce va însoți predarea memoriului englez la Berlin, să se ceară precizuni și să se discute asupra cererilor germane de colonii. Sensul lucrurilor face ca Reichul să fie foarte prevenitor față de Anglia, care dacă trebuie lăsată la relații prietenești și la înțelegere cu Franța, nu trebuie svârșită în brațele Rusiei.

Așa conceput memoriul britanic, — fără amenințări, fără punți de înțelegere rupte și pe un ton de diplomatică blândă, el a indispus cercurile politice franceze care au răspunderea astăzi a situației. Aceste cercuri ar fi vrut ca tonul englez să fie altul și chestiunile asupra cărora se cer explicații să fie iritante. Prin această atitudine Franța se descopere prea mult și lasă prea vizibile injoncțiunile sovietice. Este sigur că Anglia are mijloace de a-și păstra cumpătul și pentru prima oară o vedem practicând o politică chibzuită cu foarte mulți sorti de a rezolva litigiile spinoase franco-belgo-germane. Cu atât mai mult putem spera în acest sfârșit, cu cât relațiile talo-engleze merg spre îmbunătățire, deoarece în fața situației create în Abisinia după victoria trupelor marelui lui Badoglio, politica sancționistă a căzut. Opinia publică engleză este împărțită, însă cercurile conservatoare cer lichidarea sancționismului.

Victoire

A Son Excellence
Ugo Sola
Ambassadeur à Bucarest
du Royaume d'Italie

*Je remercie, Seigneur, ta divine bonté
D'avoir vécu ces jours de superbe gloire:
L'Abyssinie vaincue et l'ennemi dompté
Par, de la Rome fasciste, l'immortelle victoire!*

*Je vois en cela un triomphe de justice
Car les fils de la Louve, héroïques légions,
En chassant la misère, l'esclavage et le vice,
Ont accompli sur terre leur noble mission.*

*Sur les remparts qui croulent de ce vil bastion
Le drapeau d'Italie fait flamber ses couleurs
Et la devise de Rome s'élève à l'horizon:*

Sauvages, laissez passer la CIVILISATION!...

G. KIVĂRAN-RĂZVAN

Pentru vizitatorii „Lunii Bucureștilor“

Vizitatorii „Lunii Bucureștilor“ beneficiază de 50% reducere din taxele tarifului de tren de persoane dacă vor pleca din stațiile de pornire între zilele de 9 Mai și 9 Iunie, inclusiv (ora 0) și se vor înapoia din București între zilele de 9 Mai și 9 Iunie, inclusiv ora 24.

Valabilitatea biletelor pentru înapoiere se limitează la cel mult 7 zile socotite dela data compostării pe bilet în timpul duratei „Lunii Bucureștilor“.

Reducerea se va aplica după cum urmează:
La ducere se va ca călători cu legitimații cu preț întreg, înapoarea făcându-se gratuit pe baza vizei indicând trenul și data de înapoiere și se va face de stațiile: București-Nord, București-Est, București-Sud, precum și de biroul oficial de voiaj, și concesiunile de bilete C. F. R., din București pe baza unui carnet de participare emis de Primăria Municipiului București și stampilat în incinta expoziției.

Viza biletelor de călătorie nu se va putea face decât pe baza prezentării carnetului de participare stampilate de organele din expoziție.

Călătorul va fi obligat să prezinte personalului de tren odată cu biletul de călătorie și carnetul de participare la expoziție cu datele prevăzute mai sus.

Dacă la înapoere călătorul folosește o clasă superioară aceleia pentru care posedă legitimația de călătorie cu care a venit, atunci se va percepe diferența de 50% reducere între tariful celor două clase.

Pentru același interval de timp s'a aprobat reducerea de 75% din taxele tarifului de tren de persoane pentru toți călătorii cari vor pleca din orice stație la București începând de Sâmbătă ora 0 și se vor înapoia dela București până luni ora 24 inclusiv, viza făcându-se întocmai ca pentru reducerea de 50% și tot pe baza carnetului de participare stampilat în expoziție.

Înteruperea călătoriei nu este permisă nici la ducere nici la întoarcere. În ambele cazuri, când călătoria se va face cu tren accelerat sau rapid, atunci costul suplimentului pentru tren accelerat sau tichetului pentru tren rapid se va plăti conform tarifului atât la ducere cât și la înapoere.

Carnetele de participare se vând la ghișeele expoziției „Luna Bucureștilor“ și la agențiile de voiaj Europa din provincie și Capitală, cu prețul de Lei 30. —, pentru călătorii cu clasa III-a, pe distanța până la 100 de Km., de Capitală; Lei 40. —, pentru călătorii clasei III-a, dincolo de 100 Km., de Capitală; Lei 40. — pentru călătorii claselor I-a și II-a, până la 100 Km., de Capitală; Lei 60. — pentru călătorii claselor I-a și II-a dincolo de 100 de Km., de Capitală (Din prețul carnetului de participare Lei 2. — reprezintă timbrul de aviație).

Afară de viza biletelor de călătorie pe C. F. R., carnetele de participare dau dreptul la o intrare în expoziția „Lunii Bucureștilor“, precum și la reducerea de 30% la teatru Național, 50% la teatrul Regina Maria, 25% la Teatrul Național; reducerea de 40-25% la cinematografe, dela 30-10% reducere la hoteluri de diferite clase, deasemenea reduceri dela 25-10% la restaurante de diferite clase, dela 25-5% la magazine de diverse articole, toate firmele și adresele fiind cuprinse în carnetul de participare.

Carnetul de participare mai cuprinde o serie de lămuri pentru publicul de provincie în ce privește liniile de tramvai și autobuzele ce sunt utilizate pentru a se ajunge dela diverse gări la expoziție. Deasemeni mai cuprinde un program detaliat al manifestărilor edilare, artistice, culturale, sportive, festive, cuprinse în „Luna Bucureștilor“ precum și alte date de orientare.

S. T. B., în înțelegere cu Primăria Municipiului va emite pe tot timpul duratei expoziției „Luna Bucureștilor“ bilete combinate dând dreptul la ducere și întoarcere din orice parte a orașului spre expoziție, putându-se face trei schimbări de linie (tramwae sau autobuze) și la o intrare în expoziție.

Prețul total este de lei 31. — plus un leu aviație. Din costul biletului S. T. B., reține Lei 12. — pentru călătoria combinată. Cu biletul se poate sta și o zi întreagă în expoziție fiind valabil la călătoria de întoarcere.

Primejdia bălților din jurul Capitalei

Sectorul I Galben, trebuie salvat de molimele ucigătoare cari pun în pericol viața locuitorilor

Imprejurări independente de voința generației noastre a făcut ca orașul fruntaș al țării, Capitala României, să nu aibă o așezare potrivită. Situat în câmpie departe de vecinătăți păduroase și lipsit de cursul unei ape de mare debit, condițiunile de igienă ale Bucureștilor și chiar cele urbanistice, sunt foarte precare. La ele s'au adăugat cu timpul greșele gospodăriei, care a distrus ce era

cauza mlaștinelor periferice, lângă care se găsește strânsă cea mai deasă și nefericită populație.

Zeci de ani, în timpuri prospere nimeni nu s'a convins însă de pericolul ce-l prezenta prezența mlaștinelor. Nici conducerea comunală, nici îndrumătorii, opiniei publice. Teiul Colentina, Herăstrăul și celelalte, întinse în voie, fără a mai da aspectul lor care dădea regiunii o înfățișare de primitivism lacu-

Dintre toate sectoarele capitalei, sectorul I galben a avut nenorocul să fie brăzdat de întregul brâu al mlaștinilor cari mărginesc capitala în partea de Nord.

Cartierele Tei și Colentina — așezate în preajma mlaștinilor cu același nume — figurează pe harta Bucureștilor în rândul celor mai oropsite cartiere.

Dacă mizeria din Ferentari, Raion, Grand sau Dudești, reprezintă ce a mai înfiorătoare oglindă a unor existențe omenști în crâncenă luptă cu viața, aspectul jalnic al celor două cartiere amintite mai sus, leagă de numele mlaștinilor, sute de suflete secerate de molima necruțătoare.

Insă statisticile oficiale întocmite de serviciul sanitar al Capitalei pentru a indica graficul mortalității pe sectoare, divulgă aceste așezări omenști ca pe cele mai periculoase.

Și nu e deloc de mirare, că lucrurile se petrec în felul acesta. Lângă viața de trudă a locuitorilor acestor cartiere, bolile — în special paludismul și oftica — își croiesc ușor drum. Corpurile anemiate de atâtea lipsuri, inexistența celor mai elementare posibilități de respectarea igienei, toate acestea s'au acumulat, abătându-se ca

un blestem pe capul locuitorilor resemnați în fața prăpădului, ca o cireadă ce merge la abator.

Toți gospodarii cari s'au perindat în fruntea conducerii gospodăriei acestui sector, au recunoscut pericolul ce-l prezintă microbii și miasmele ucigătoarelor bălți, pentru viața locuitorilor acestor cartiere. S'au făcut demersuri, s'au întocmit proiecte și în ajun de alegeri, li s'a promis oamenilor că numai în câteva luni, bălțile vor fi curățate.

Deși problema s'a pus ani de zile și continuă a fi mereu la ordinea zilei, nici până astăzi n'a fost rezolvată. Râul s'a permanentizat.

Aceiași viață chinuită, aceleași molime seceră viața năpăstuiților uitați pe aceste otrăvite meleaguri.

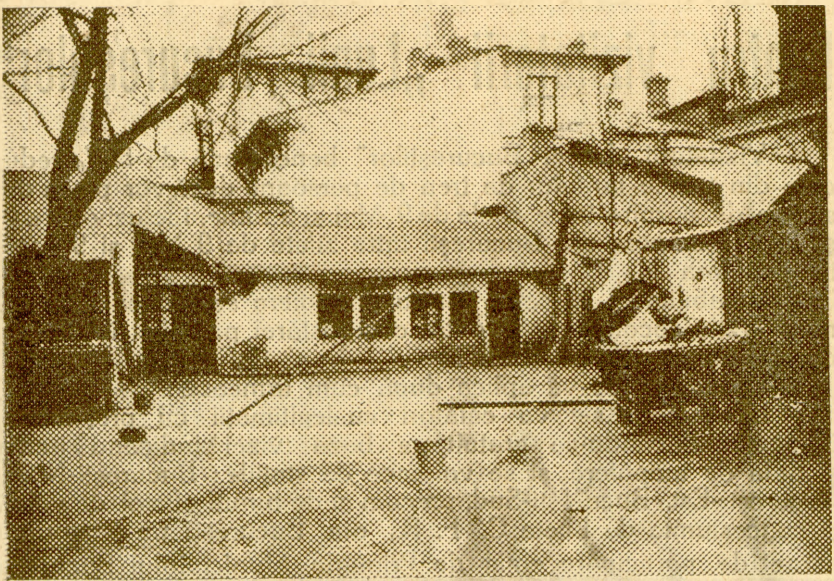
Dacă revenim astăzi asupra unei probleme pe care am mai desbătut-o în coloanele noastre, o facem cu scopul de a readuce sub ochii oficialității drama locuitorilor acestor cartiere în cari moartea se plimbă în voe pe stradă.

Credem că atât Primăria de Galben cât și Uzinele Comunale, au dator să intervină de urgență pentru salvarea acestor vieți omenști. Lucrările pentru asanarea

lacurilor Tei și Colentina, trebuie să înceapă cât mai repede. Orice întârziere, orice nouă amânare a acestor lucrări, pun în primejdie viața unor cartiere întregi, cari nu se pot salva decât numai cu sprijinul efectiv și imediat al autorităților în drept.

Cunoaștem frumoasele strădanii ale d-lui Săbăreanu primarul s. I galben și maicuseamă înțelegerea manifestată au atâtea căldură nevoilor și lipsurilor din periferii, pentru ca să nu nădăjduim aceeași înțelegere și în fața acestor vitale probleme pentru sănătatea cetățenilor pe cari îi gospodărește.

Nu ne îndoim deloc de solitudinea sa în această problemă și dacă ar fi să ierarhizăm activitatea la Primăria de Galben, este sigur că asanarea mlaștinilor dela Tei și Colentina este mai scumpă ambiției sale de edil eminent, luminat și responsabil, de cât orice realizare urbanistică de fațadă, pentru încântarea ochilor ce locuiesc în centrul Bucureștilor. Asanarea mlaștinilor dela Nord e o problemă vitală pentru sănătatea întregii populații bucureștene. Să sperăm că d. Ing. Săbăreanu va fi înțeles și se va căpăta ajutorul necesar dela toate forurile oficiale.

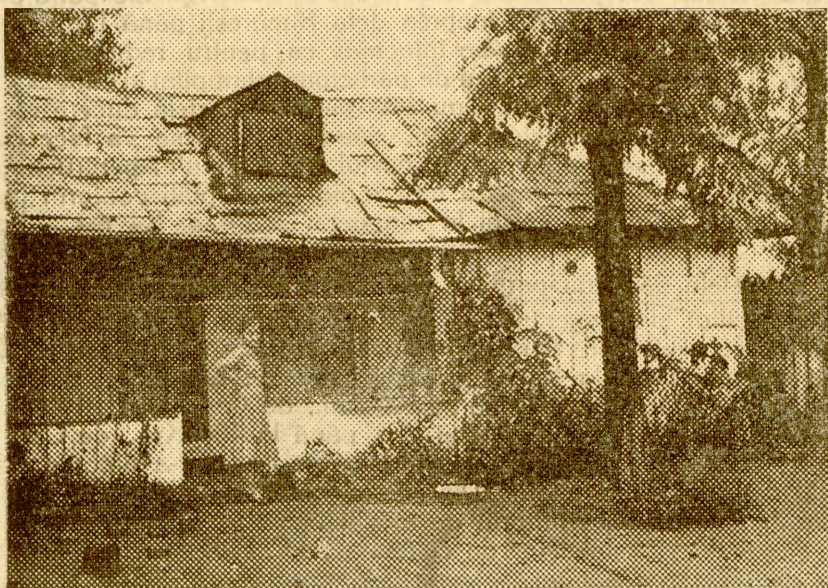


Focar de tuberculoză în Tei

de reținut și au creiat fără măsură. Nu e de mirare dacă ne găsim astăzi cu un oraș crescut enorm ca populație, cu o importanță administrativă și economică de primul ordin în țară, în care totul este de refăcut și de adăogit, cu cheltueli enorme, cu pier-

stru, erau focarele întinse de paludism, de tifos etc. și cartierele mărginașe focarele de scarlatină, de zinterie, tuberculoză și altele.

Abia acum lumea s'a convins cât de necesară e asanarea mlaștinilor acestei, care periclitează



Cuiburi de mizerie și paludism în Tei

deri de timp însemnate și cu pericolul permanent al sănătății locuitorilor.

Dar calamitatea Bucureștilor este centura nordică a mlaștinilor, așa cum nu le cere nicio capitală civilizată din lume și cum nu le au nici chiar orașe de mână a doua. Bani cheltuiți pe canalizări și pentru alimentarea cu apă; energie depusă pentru asistența sanitară; primeniirea epidemiilor, toate, nu și-au putut da niciodată în București roadele din

viața unui oraș, dând în fiecare an tribut morții sute de suflete. Abia acum pericolul este simțit și temut și abia acum aspectul nenorocit sare în ochii tuturor, după ce înfăptuirile U. C. B.-ului la Herăstrău sunt apreciate la justa lor valoare de cei cari nu mai recunosc cuiburile de paludism și oftică pe cari le oploșeau până mai anul trecut lacurile, astăzi asanate, se poate ușor face o paralelă între pericolul înlăturat și cel existent.

Societatea Generală de Gaz și de Electricitate DIN BUCUREȘTI

ACTIV				Bilanțul general încheiat la 31 Decembrie 1935				PASIV			
Activ imobilizat:								Pasiv neexigibil:			
Invest. Uzină și Rețea								Capital { Emis. I, II și III 15.000.000			
Gaz 273.791.888,31								" IV din 1921 20.000.000			
Investițiuni								35000.000 —			
Uzină și Rețea								Diferența de evaluare			
Electricitate 706.648.646,44				980440.534 75				a investițiunilor . . .			
Imobile și terenuri . . .				70460.168 27				283524.854 01			
Vehicule, mobilier și unelte				30723.955 01				Rezerva legală . . .			
Instalațiuni la abonați				64244.817 11				10221.192 87			
Lucrări și instalațiuni noi în curs de executare				11052.675 18				Fond pentru amortizarea investițiunilor .			
				1.156.922.150 32				240388.705 84			
Activ realizabil:								Fond pt. extinderi .			
Mărfuri, materii prime combustibil				115196.719 24				117097.610 44			
Debitori pentru lucrări luminat și forță motrice				71395.941 66				" " reînnoiri . .			
				186592.660 90				40000.000 —			
Activ disponibil:								726232.363 18			
Casa				19929.283 50				Pasiv exigibil:			
Bănci				80478.157 65				Tot. Emis. Frs. Fr. 9.500.000			
Portofoliu de efecte .				9262.304 43				Obl. Se scad cele leșite			
Diverse conturi debitoare				—				5% la sorți Frs. Fr. 4.508.000			
				215865.850 70				Frs. Fr. 4.992.000			
Conturi de ordine . .				—				44941.342 50			
Total lei . .				1.904.517.732 20				Oblig. comunale 7%			
								203074.440 —			
								" 7% ieșite la sorți			
								10378.834 25			
								Cupoane de obligațiuni 5 și 7% exigibile			
								35228.730 44			
								Creditori diverși . .			
								315074.042 45			
								Diverse conturi creditoare			
								—			
								319626.301 44			
								Profit & Pierdere			
								Beneficiul net pe anul 1935			
								—			
								13494.353 26			
								1.669.050.407 50			
								Conturi de ordine . .			
								—			
								235467.315 70			
								Total lei . .			
								—			
								1.904.517.732 20			

Președinte, Al. Donescu Director general, N. G. Caranfil Director financiar, St. Gr. Popescu

Censori: Isidor Cristea, D. Anastasescu, Em. Georgescu, Al. Gruia, Lt. Tănase

„MICA“

Societate Anonimă Română Minieră — București

CONVOCARE

Conform deciziei luate de Consiliul de Administrație în ședința din 21 Aprilie 1936, domnii acționari ai Societății Anonime Române Miniere „MICA“ sunt convocați în Adunare Generală Ordinară în ziua de 11 Mai 1936, ora 10 a. m., la sediul Societății din București III, Str. Benito Mussolini 36-38, având a delibera și a decide asupra următoarelor:

ORDINE DE ZI

- 1) Raportul Consiliului de Administrație și al Cenzorilor exercițiului 1935.
- 2) Aprobarea Bilanțului și Con-

tului de Profit și Pierdere încheiat la 31 Decembrie 1935.

3) Descărcarea Consiliului de Administrație, a Comitetului de Direcțiune și a Comitetului de Cenzori de gestiunea lor.

4) Distribuirea beneficiilor conform propunerii Consiliului de Administrație.

5) Alegerea a patru membrii în Consiliul de Administrație în locurile Domnilor: Profesor L. Mrazec, G. Kapri, A. Rositzki și Ing. Inspector General Eugen Tilea.

6) Alegerea a patru membrii în Consiliul de Administrație, al căror mandat expiră la 31 Decembrie 1936, Domnii: N. N. Mur-

gășianu, I. Atanasiu, Ing. Al. Dinopol și Dr. A. Frank.

7) Alegerea a 5 cenzori și 5 cenzori supleanți.

8) Fixarea jetoanelor de prezență a membrilor Consiliului de Administrație și Cenzorilor.

Domnii Acționari, cari doresc să ia parte la Adunarea Generală Ordinară, vor trebui să depună acțiunile lor la sediul Societății cu 5 zile libere înainte de data fixată pentru Adunarea Generală. De asemenea Domnii Acționari cari se prezintă prin procură conf. art. 36 din Statut, vor depune aceste procuri tot cu 5 zile libere înainte de data fixată

pentru ținerea Adunării Generale Ordinare.

Dacă la data fixată pentru Adunarea Generală Ordinară nu se va întruni numărul de acțiuni prevăzut de Statut pentru a se putea ține ședința, aceasta conform art. 27 din Statut, se amână pentru data de 18 Mai 1936 în acelaș loc, la aceeași oră și cu aceeași ordine de zi când va putea lucra, delibera și decide oricare ar fi partea de capital reprezentat prin numărul de acțiuni depuse.

Prezența ținând loc de orice altă convocare.

CONS. DE ADMINISTRAȚIE

Pilde de urmat

Între așezămintele pentru asistență, ajutorarea și stimularea economiilor în corpul funcționarilor publici, trebuie să notăm la un loc aparte Soc. Funcționarilor U. C. B. (Uzinele Comunale București), care a ajuns, prin devotamentul și zelul conducătorilor la rezultate deosebite.

Adunarea Generală care a avut loc acum câțva timp ne îndreptățește într-un total la aceste considerații.

Într-adevăr, după șase ani de existență, societatea aceasta condusă de d. Gh. Burcel Nirvan, subdirectorul general al U. C. B.-ului, a ajuns la sfârșitul anului 1935 la un număr de 796 membri, cu cotizații deplin vărsate de 9.135.932 lei, față de 7.634.205 în 1934! Din Darea de Seamă, spiciuim următoarele: împrumuturi și avansuri acordate în 1935 membrilor lei — 17.543.283; dobândă de 4% la cotizații și depuneri pentru fructificare lei — 335.764; lemne furnizate membrilor în sumă de lei — 741.838. fără a produce venit societății; ajutorul pentru cazuri de boală și deces, lei — 136.400; îmbrăcăminte la 100 copii ai funcționarilor nevoiași și pachete de alimente la 220 mici funcționari și lucrători în sumă de lei — 142.000.

Dar cele mai însemnate posturi în afară de acestea sunt rezervate. Societatea are aproape un milion, însumând fondul cultural, de prevedere, și construcții și ajutor și cel de rezervă; iar pentru achiziționarea terenului dela Predeal pentru construcția Casei de odihnă a membrilor societății, se află depusă la Casa Națională de Economii, suma de — 1.136.996. Faptul acesta vorbește dela sine și am fi bucu-roși dacă societățile similare ar urma exemplul dat de colegii de la U. C. B., nu pentru a ține la conducerea societății anumiți beneficiari și pretențioși, ci pentru a se veni în ajutorul membrilor și a funcționarilor nevoiași în spiritul celei mai desăvârșite solidarități de breaslă.

Ținem să notăm că Ad-re-a Generală a numitei societăți a ales pe 1936 următorul consiliu de ad-ție: președinte, G. Burcel-Nirvan; vicepreședinți d-nii: Ing. T. Curelea și V. G. Ionescu; membrii, d-nii Ing. A. Aricescu, Ing. Stelian Georgescu, Ing. A. A. Stoianovi, Emil Simionescu, I. Manolescu și Ed. Mărculescu Cenzori, d-nii: Romulus Popescu, D. Focșeneanu și I. Udriște; cenzori supleanți, d-nii: N. Gh. Iliescu, Ion Bayeram și M. Stănescu. Iar Comitetul de direcție este format din d-nii: G. Burcel-Nirvan, T. Curelea și A. Aricescu.

Nu cunoaștem decât foarte puține persoane dintre conducătorii Soc. Funcționarilor U. C. B. Se poate face constatarea că elementul predominant este cel al personalului Superior și al corpului ingineresc al U. C. B.-lui. Împrejurarea aceasta își poate avea mai multe explicațiuni: cea mai demnă de reținut este aceea că la conducerea Societății au fost alese persoane de adevărată răspundere. Dar în afară de aceasta, compunerea consiliului dovedește simțul de solidaritate al tuturor funcționarilor dela U. C. B. pentru o cauză comună. Nici nu s'ar putea altfel, după noi, când în capul acestor slujbași se găsește un om de o scrupuloasă conștiință și de o pregătire profesională, ca d. G. Burcel-Nirvan, subdirectorul general al Uzinelor Comunale București.

ACTIV

BILANȚUL GENERAL încheiat la 31 Decembrie 1935

PASIV

ACTIV DISPONIBIL			37.972.250
Casa Centrală și Secțiuni	8.407.537		
Aur și argint în depozit	15.537.866		
Disponibil la Bănci și C. E. C.	14.026.847		
ACTIV REALIZABIL			252.955.965
Efecte publice și acțiuni (Particip.)			
tel. n. 179.454.180 R.	90.021.409		
Materiale, alimente și echipament minier	32.595.493		
Depozit de minereuri și diverse mărfuri	4.885.107		
Debitori:			
Societăți afiliate	34.888.906		
R. L. M. M. A. pt. aur concentrate			
1935, încasat în 1936	12.544.660		
Primăria Brad — împrumut	6.320.000		
Debitori diverși și avansuri pt. mărfuri și materiale	70.267.494		
Conturi debitoare de gestiuni interne	1.432.896	125.453.956	
Efecte publice și acțiuni ale fondului de pensii și ajutor			3.122.148
ACTIV IMOBILIZAT			167.400.320
Imobile și proprietăți			
București și Provincie	101.869.936		
Amortizări precedente	13.660.305		
pe 1935	4.209.631	17.869.936	84.000.000
Concesiuni miniere, petrolifere și forestiere			
Amortizări precedente	59.107.625		
pe 1935	12.950.839	4.156.786	17.107.625
Mașini aparate și instalațiuni diverse			
Amortizări precedente	99.464.389		
pe 1935	63.731.516	12.992.873	76.724.389
Galerii și plasam. la instal. de mine			
Amortizări precedente	26.854.564		
pe 1935	18.614.412	3.870.152	22.484.564
Căi ferate, funic. și material rulant			
Amortizări precedente	13.982.942		
pe 1935	10.753.164	1.439.778	12.192.942
Mobilier, tezaur, auto, ulenz., etc.			
Amortizări precedente	13.760.202		
pe 1935	10.007.547	2.552.655	12.560.202
Investițiuni în curs			1.200.000
		11.300.320	
ACTIV TRANZITORIU			461.450.683
Investițiuni fiscale cu drept de amortizare	22.278.434		
Amortizări precedente			
pe 1935	4.958.434	3.340.000	8.298.434
Dobânzi și comisioane cuvenite pe 1936	57.939		
Cheltuieli generale cuvenite pe 1936	293.402	351.341	14.331.341
Total general			475.782.024
CONTURI DE ORDINE	66.910.012		

PASIV NEEXIGIBIL			289.296.368
Capital		170.000.000	
Fond de rezervă statutar		51.461.459	
Fond de rezervă special pentru rulment		41.095.718	
Fond de pensii și ajutor al person.		17.739.191	
Fond de rezervă pt. creanțe dubioase		9.000.000	
PASIV EXIGIBIL			93.012.040
Creditori:			
Centrala și Secțiuni	82.188.094		
Conturi credit. de gesti. interne	9.966.426		
Dividende neridicate		92.154.522	
		857.518	
PASIV TRANZITORIU			31.660.403
Fond de realizat prin amortizări anuale a contului investițiuni fiscale		22.278.434	
Venituri imobiliare cuvenite pe 1936		236.376	
Chirii și arezi cuvenite pe 1936		65.500	
Plăți muncitorești, salarii, premii, cumpărături de materiale, diferite transporturi, etc. pe Decembrie achitate în Ianuarie 1936		3.080.093	
Fond pentru înființarea unui sanatoriu de tuberculoși		6.000.000	
Profit și pierdere — Beneficiu nett			61.813.213
Total general			475.782.024
CONTURI DE ORDINE	66.919.012		

DEBIT

PROFIT ȘI PIERDERE încheiat la 31 Decembrie 1935

CREDIT

CHELTUIELI GENERALE	23.689.233	
IMPOZITE ȘI CONTRIBUȚIUNI:		
Impozite diverse, taxe și timbre	Lei 13.205.824	
Prelevare pt. impunerea bilanțului de față	18.000.000	
Donețiuni instituțiuni de Stat și în interes cultural	4.031.480	35.237.304
DOBÂNZI ȘI COMISIOANE		12.533.626
CHELTUIELI DE EXPLOATARE		165.089.937
AMORTIZĂRI:		
Inventar, imobile și instalațiuni	Lei 42.676.038	
As. materiale incendiate și creanțe lichidate	11.546.686	54.522.724
ALOCAȚII:		
Fond de rezervă pt. creanțe dubioase	Lei 9.000.000	
Fond de pensii și ajutor al personalului	7.000.000	16.000.000
CONT TRANZITORIU		
Fond pt. înființarea unui Sanatoriu de tuberculoși		6.000.000
BENEFICIU NET		
Beneficiu anului 1935		61.813.213
Total Lei		372.586.037

VENITURI ȘI BENEFICII DIVERSE	11.796.195
PRODUCȚIUNEA DE AUR ȘI ARGINT. PIRITE, CĂRBUNI, ETC.	360.789.842
Total lei	372.586.037

Președintele Consiliului de Ad-ție,
(ss) Octavian Goga

Director General,
(ss) Inginer, I. Gigurtu,

Contabilitatea: Director,
(ss) F. Marinescu-Firică
Expert contabil

Verificat de noi și găsit conform registrelor contabilității
Cenzori: (ss) H. Gucker, M. Kogălniceanu, A. Kiriacescu, Gh. Strat, Th. Voiculescu

Criza Regimului

Partidul între d-nii Dinu Brătianu și Gh. Tătă-răscu — Convocarea Congresului

Se urmează o luptă surdă între conducerea partidului și cea a guvernului. Netăgăduit, la o bărsie, această luptă are drept cauză ținerea șefului partidului în afară de guven și atribuirea președenției consiliului de miniștri unei personalități care s'a arătat docilă în împlinirea misiunii ce-i s'a încredințat, având singură de purtat răspunderea directă a situației. Situația aceasta nu putea, în mod logic, conduce decât la fricțiuni.

Este drept că atât d. Dinu Brătianu cât și d. Gh. Tătă-răscu au făcut toate eforturile pentru a ajunge la înțelegere. De de altă parte, partidul, prin toți fruntașii lui, n'a lăsat să se producă rupturi, interesul primordial fiind regimul să continue.

Astfel au fost înlăturate toate crizele ce s'au ivit până acum, d. Gh. Tătă-răscu având încrederea factorului constituțional și ținând piept tuturor dușmăniilor și evenimentelor protivnice.

Criza de astăzi

Cu toată această bunăvoință, cu toate eforturile depuse, neînțelegerile au izbucnit din nou. D-l Dinu Brătianu se arată războinic și ostil guvernării. I se pare că nu se ține cont de părerile sale și prerogativele sale de șef nu sunt respectate.

În afară de această situație, mai sunt personalitățile. Ele sunt nemulțumite. Unele pentru că nu sunt încadrate în rosturile guvernării, altele pentru că se văd desconsiderate de unii membrii ai guvernului.

Astfel avem eșirile d-lui Const. Brătianu, secretarul partidului și a anumitor fruntași ai tineretului, exasperați că nu pot fi încadrați în echipa guvernamentală. De de altă parte avem pe d. Victor

tuției dela conducere. Vrea tranșată chestiunea reîntregirii. Pentru toate aceste chestiuni este nevoie de convocarea congresului general.

Dar d. Dinu Brătianu nu conține acest congres, care ar putea să-i reducă prestigiul și să ajungă la alte încheieri decât cele pe care le vrea. Așa fiind asupra convocării de principiu



s'a ajuuns în fine să se înțeleagă cu d. Gh. Tătă-răscu, dar nu s'a înțeles asupra datei.

Calculele d-lui Dinu Brătianu

Șefului partidului nu-i convine congresul și nu-i convine de loc ținerea lui imediată. E o simplă ambiție că i se forțează mâna? Nu. Congresul ținut acum, înseamnă că se ține în timpul guvernării și este dominat de d. Gh. Tătă-răscu, care are pe șefii de organizații și pe parlamentari în mână. Dacă ar fi vorba de a i se lua șefia d-lui Dinu Brătianu și de a se atribui președintelui cons. de miniștri, lucrurile pot deveni tragice pentru șeful partidului. Cu ținerea congresului acum, reîntregirea nu se poate face. Și ea este astăzi foarte simpatcă Familiei Brătianu.

Pe de altă parte d. Dinu Brătianu nu crede în prelungirea guvernării mai departe de toamnă. Congresul ținut în timpul opoziției, d. Gheorghe Tătă-răscu nu mai are nicio putere asupra șefilor de organizații și asupra fruntașilor partidului. Devine un simplu șef de organizații, un simplu leader, în subordinea șefului, care va avea depline puteri pentru a obține dela congres aprobarea vederilor sale și ratificarea șefiei și reîntregirii.

Dar cum am spus, presiunea este mare și d. Dinu Brătianu nu se mai poate deroba dela clarificare.

Hotărârile Delegației Permanente

Ca un început, d. Dinu Brătianu a consimțit să convoace Delegația Permanentă. Nu în scopul de a obține o hotărâre conformă dorințelor sale, ci pentru a vedea cât este de tare poziția d-lui Tătă-răscu și sentimentul partizanilor tinerei congresului.

Rezultatul a fost un eșec formidabil al șefului partidului. Delegația permanentă s'a rostit ca tegoric și aproape în unanimitate pentru convocarea cât mai apropiată a congresului.

În lumea politică, hotărârile acestui for au făcut o puternică impresie și se crede că dacă n'ar fi vorba de vârstă și de numele pe care îl poartă, șeful partidu-

lui ar fi văzut convocarea congresului peste capul său. Oameni politici ca d. Dr. Angelescu, ca d. C. Dimitriu n'au ezitat de a se pronunța în contra vederilor d-lui Dinu Brătianu, ceiace face să se creadă că d. Gheorghe Tătă-răscu e stăpân actualmente pe situația din partid.

S'a dat totuși d-lui Dinu Brătianu o satisfacție. I s'a lăsat latitudinea de a se înțelege cu președintele cons. de miniștri. Înainte de aceasta, va lua contact cu toți șefii de organizații, pentru a vedea mai bine voința partidului. Adică un fel de numărătoare, foarte recomandabilă de altminteri, pentru că și problemele ce vor veni înaintea congresului sunt deosebit de importante.

Sfârșitul crizei

Din cele arătate, se vede că frământările ating o gravitate excepțională. Trebuie o înțelegere deosebită și o mare putere de abnegație pentru a fi înlăturate.

Se pune întrebarea: va trece guvenul și regimul liberal această criză? E greu de răspuns. Totuși trebuie avută în vedere marea responsabilitate de a arunca partidul în opoziție. Oricare din cei doi șefi ar face-o, situația sa ar fi iremediabil compromisă și partidul n'ar putea duce cu succes o campanie de opoziție în fața adversității din afară și cu luptele intestinale.

În ceiace privește congresul, hotărârea ar fi să fie luată mâine. O parte a lumii politice arată că d. Gh. Tătă-răscu va fi înfrânt. O alta, mai bine informată și mai bună cunoscătoare a mentalității liberale, spune că în privința congresului, chestiunea se



va sfârși prin compromis. Se va da d-lui Dinu Brătianu anumite satisfacții și congresul se va ține chiar în cursul verii a-cestia, indiferent dacă înainte sau după concediul șefului partidului. Înclinăm să credem că aceasta va fi soluția și criza se va tempera numai, izbucnind altădată și cu alte justificări.

Între chestiunile asupra cărora compromisul se poate face, intră eventuala remaniere și completarea cabinetului. Dându-se satisfacție d-lui Dinu Brătianu, partizanilor săi și răspunzând doleanțelor membrilor cari s'au remarcat, am avea intrarea d-lui Const. Brătianu, trecerea d-lui Iamandi la un departament activ, ridicarea, poate, a d-lui Luca la rang de ministru plin și numirea a doi până la trei subsecretari de stat, între cari d-nii Alimănișteanu, Costel Tătăranu sigur.

Chestiunea reîntregirii ar rămâne amânată.

D. I.

INFORMAȚII

Mareșalul Franchet d'Esperey este oaspetele Țării, venind să participe la serbările de 10 Mai, în numele Franței. Cinstea ce ni se face este cu atât mai mare, cu cât mareșalul este o glorie a mării noastre aliate și surori și vitejiei lui datorim alungarea dușmanului cotropitor în 1918. Nu este inimă de român care să nu tresalte știind pe ilustrul erou pe pământul nostru.

— M. S. Regele a inaugurat ieri, 9 Mai, Parcul Național, care poartă denumirea de „Parcul Regele Carol al II-lea”. Odată cu inaugurarea „Lunei Bucureștilor”, Suveranul a deschis și „Săptămâna Cărții”.

— Răspunzând cuvântării d-lui Al. G. Donescu, la inaugurarea „Parcului Carol al II-lea”, M. S. Regele a spus că intenția acestei realizări datează de treizeci de ani, trebuind douzeci și nouă de ani pentru studiul și elaborarea proiectului și un singur an pentru executare.

Mai deosebită recunoaștere a meritelor d-lui Donescu nu se poate.

— Greva studențească a încetat ieri seara, fiind declarată numai pentru trei zile.

— Eri după amiază M. S. Regele a primit pe toți membrii consiliului municipal. D. Al. Gh. Donescu a remis Suveranului darea de seamă asupra activității municipale pe ultimul timp.

În ziua de 7 Mai cr. a avut loc recepția lucrărilor executate de Soc. BAZALTIN pentru drumurile și aleile din expoziția „Lunei Bucureștilor”. După obligațiile contractuale, aceste lucrări ar fi trebuit să fie terminate la această dată, pentru a nu întârzia punerea la punct a decorațiilor și amenajării pavilioanelor. O primă constatare, lucrările nu erau terminate. Dar d. Al. G. Donescu a constatat că ele nu erau executate după Căetul de Sarcini, fapt care a nemulțumit profund autoritatea municipală, care era legată definitiv pentru data deschiderii serbărilor.

În urma acestei constatări se va aplica numitei societăți penalitățile prevăzute în contract și d. Al. G. Donescu a declarat că ea nu va fi primită la licitațiile de lucrări municipale.

Punctul aceasta de vedere este just, de oarece răspunderea morală pentru reușita „Lunii Bucureștilor” nu este în seama soc. BAZALTIN, prezidată de d. Col. M. Șeinescu, ci a d. Al. G. Donescu. Vom reveni cu date asupra chestiunii și asupra mersului sancțiunilor.

— D. Octavian Goga va fi primit în audiență de M. S. Regele în cursul acestei săptămâni.

— Eri a fost sărbătorit printr-un banchet de către profesorii școlilor comerciale d. Dr. Angelescu.

— D-nii Mareșal Averescu, Dinu Brătianu și Gr. Iuriar nu vor participa la serbările de 10 Mai.

— D. George Leca, noul ministru al României la Rio de Janeiro, a plecat la post, azi 10 Mai.

— În vederea alegerilor comunale din Galați, care vor avea loc în cursul lunii Iulie, d-nii deputați Vlad Dimitriu (Iunianist), G. Deleanu președ. org. Geor. G. giste și Mihail Duca (ar. rescan). duc tratative în vederea formării unui front comun.

— În cercurile șefului partidului liberal, se afirmă că în cazul când organizațiile influențate de dl. G. Tătă-răscu vor cere convocarea imediată a congresului se va ajunge la o ruptură.

— Procesul celor 19 anarhiști în frunte cu An. Paucker și Coleff, care trebuia să se judece la 10 Mai la Consiliul de Răscod din București, a fost strmutat la Cons. de Răscod dela Craiova.

Autoritățile au luat măsuri ca martorii citați să prezinte deci la Craiova.

— D. Litvinow, comisar al poporului pentru afaceri externe sovietice, a plecat ieri la Geneva, pentru a participa la lucrările sesiunii Consiliului Soc. Națiunilor.

— Seziunea de primăvară a C. E. D. se va deschide în ziua de 13 Mai. La ședințele plenare se va discuta între alte chestiuni importante și aceea a deschiderii unui canal la mare.

— D. Titulescu a plecat ieri 9 Mai, dela Belgrad spre Geneva.

— Între lucrările care vor inaugura în timpul „Lunii Bucureștilor” sunt: lucrările edilitare din Colentina, pavaje și punerea pietrei fundamentale a școlii din Plumbuita, Grădina Publică din Colentina, precum și lucrările de introducere a electricității a liniei de tramvai.

— Tratatul pentru încheierea convenției comerciale cu Germania sunt pe sfârșit. D-l Fatiș, Ministrul Reichului la București, pleacă zilele acestea la Berlin cu proiectul acordului.

— Dl. I. Mincu, subdirector la Datoria Publică, din Ministerul de finanțe, a fost înaintat la gradul de director și delegat cu conducerea Casei Generale de pensii, în locul d-lui P. Porghescu înaintat director în direcția personalului din același minister.